

4.7 Specifieke zorgplicht soorten

Tijdens het hele onderzoek zijn binnen het plangebied waarnemingen verricht van soorten die vallen onder de specifieke zorgplicht.

Vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied binnen het plangebied:

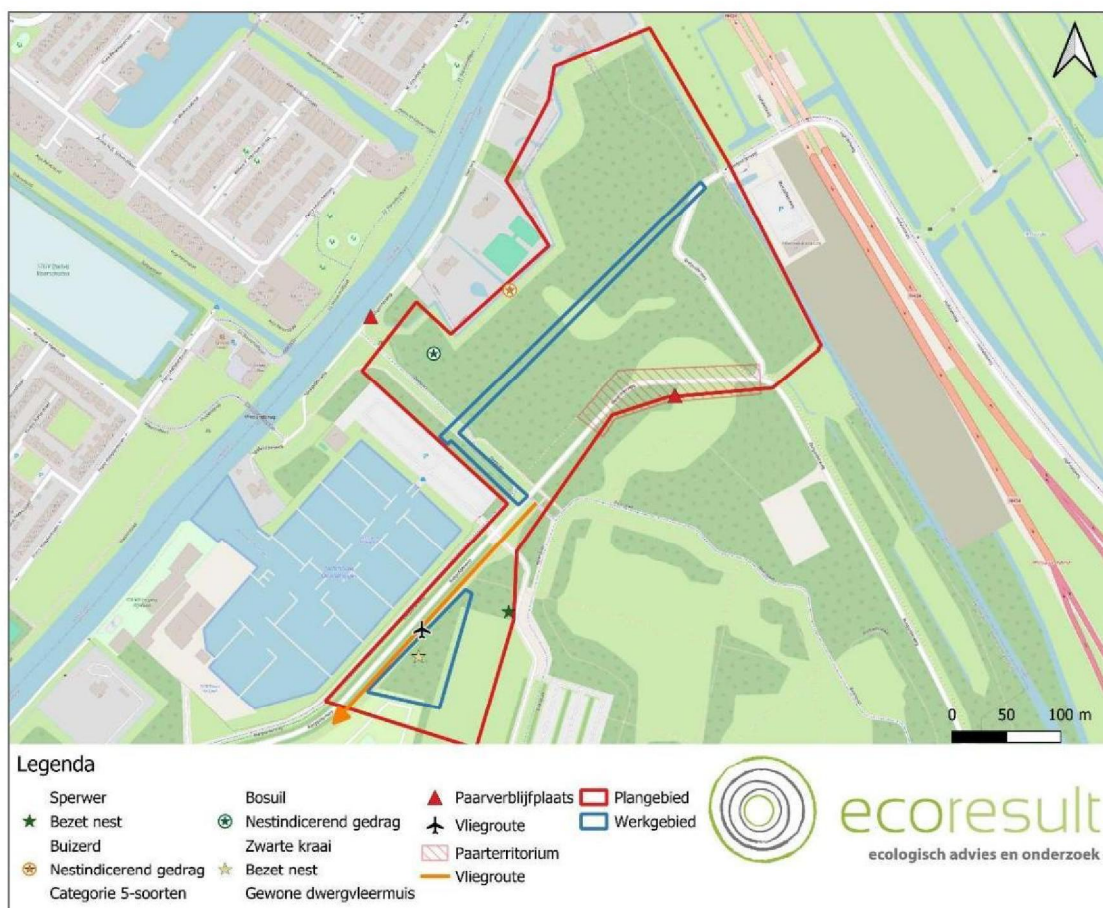
- Vaste rust- en verblijfplaats en functioneel leefgebied van vos in het hele plangebied.
- Functioneel leefgebied van wezel in bijna het hele plangebied.
- Vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van bosmuis in het hele plangebied.
- Functioneel leefgebied van egel in vrijwel het hele plangebied
- Functioneel leefgebied van rosse woelmuis (alleen camera 39A)
- Functioneel leefgebied van huisspitsmuis (camera's 31B, 39A en 39B)
- Functioneel leefgebied van bosspitsmuis spec. (camera's 31A, 36B, 39A en 39B)
- Functioneel leefgebied van houtduif (camera's 30A, 30B en 39B)
- Functioneel leefgebied van grote bonte specht (camera 31A)
- Vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van zanglijster in het hele plangebied. Van deze soort staan ook meerdere pas uitgevlogen jongen op de camerabeelden.
- Vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van merel in het hele plangebied. Van deze soort staan ook meerdere pas uitgevlogen jongen op de camerabeelden.
- Vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van roodborst in het hele plangebied. Van deze soort staan ook meerdere pas uitgevlogen jongen op de camerabeelden.
- Functioneel leefgebied van koolmees (camera 36A)
- Functioneel leefgebied van tjiftjaf (camera's 36B en 39B)
- Functioneel leefgebied van gaai (camera's 34A, 34B en 36B)
- Functioneel leefgebied van heggemus (camera's 31A, 34A, 36A, en 36B)
- Functioneel leefgebied van winterkoning (camera's 31A, 31B, 34A en 36B).
- Functioneel leefgebied van gewone pad.

4.8 Conclusie onderzoeksresultaten

- Binnen het plangebied zijn aanwezig:
 - 1 vaste rust- en verblijfplaats van sperwer
 - 1 vaste rust- en verblijfplaats van zwarte kraai
 - 1 paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis
 - Een essentiële vliegroute van gewone dwergvleermuis
 - Essentieel foerageergebied van gewone dwergvleermuis
 - Essentieel foerageergebied van ruige dwergvleermuis
 - Essentieel foerageergebied van rosse vleermuis
 - Essentieel foerageergebied van baardvleermuis
 - 1 Vaste rust- en verblijfplaats van gewone grootoorvleermuis
 - Foerageergebied van gewone grootoorvleermuis

- Essentieel leefgebied van boommarter
- Essentieel leefgebied van eekhoorn
- Specifieke zorgplicht:
 - Van de volgende soorten zijn er vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig: vos, bosmuis, zanglijster merel en roodborst. Daarnaast is essentieel leefgebied aanwezig van: Vos, wezel, egel, bosmuis, huisspitsmuis, bosspitsmuis spec., houtduif, grote bonte specht, roodborst, zanglijster, merel, koolmees, tjiftjaf, gaai, heggenmus en winterkoning.
- Buiten het plangebied zijn aangetroffen:
 - 1 paarverblijfplaats/paarterritorium van gewone dwergvleermuis. Dit type verblijfplaats kan ook als winterverblijfplaats worden gebruikt door een of enkele individuen.

In Figuur 24 staan alle aangetroffen verblijfplaatsen in en rondom het plangebied weergegeven.

Figuur 24: Overzicht van alle aangetroffen voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen in en rondom het plangebied. Kaartbron OpenStreetMap.

5 Effectbeoordeling

5.1 Vogelrichtlijn

5.1.1 Buizerd

Door de werkzaamheden worden geen vaste rust- en verblijfplaatsen van buizerd weggenomen. Negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen of overig beschermd leefgebied zijn uitgesloten. De Wet natuurbescherming wordt niet overtreden. Het nemen van maatregelen is niet nodig.

5.1.2 Sperwer

In het zuidelijk deel van het plangebied is een vaste rust- en verblijfplaats van sperwer aanwezig. Dit nest bevindt zich op 35 meter van het te kappen gedeelte in het zuiden van het plangebied. De verstoringafstand van een nestplaats van sperwer is 75 meter. Door het kappen van een groot aantal bomen ruim binnen de verstoringafstand van sperwer kan worden aangenomen dat de nestplaats verstoord wordt. Op de locatie waar deze bosschage wordt gekapt komt een parkeerplaats wat ook verstoring veroorzaakt. Door deze ontwikkelingen kan aangenomen worden dat de vaste rust- en verblijfplaats van sperwer wordt weggenomen.

Hierdoor is sprake van de volgende vergunningplichtige activiteiten:

- *Art 11.37 lid 1 sub b: Het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels.*

Het art 11.37 lid 1 sub d: "*Het opzettelijk storen van vogels*" is niet van toepassing, omdat er sprake is van de uitzondering zoals gesteld in art. 11.37 lid 3 Bal: "Het verbod op het opzettelijk storen van vogels, bedoeld in art 11.37 lid 1 sub d geldt niet als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort." Door het treffen van mitigerende maatregelen (zie Hoofdstuk 6) komt de gunstige staat van instandhouding niet in het geding.

Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit is nodig (zie Paragraaf 5.5) evenals het treffen van maatregelen (zie Hoofdstuk 6).

5.1.3 Bosuil

Door de werkzaamheden worden geen vaste rust- en verblijfplaatsen van bosuil weggenomen. Negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen of overig beschermd leefgebied zijn uitgesloten. De Omgevingswet wordt niet overtreden. Het nemen van maatregelen is niet nodig.

5.1.4 Zwarte kraai

Binnen het zuidelijk werkgebied in het plangebied is 1 vaste rust- en verblijfplaatsen van zwarte kraai aanwezig. Door de kap van de bomen in het zuidelijk deel van het plangebied, zal deze verblijfplaats worden weggenomen. Er is echter pas een overtreding op de Omgevingswet wanneer er in de directe omgeving van de huidige nestplaatsen geen alternatieven beschikbaar zijn. Buiten het plangebied zijn veel alternatieven aanwezig. Daarnaast heeft zwarte kraai een gunstige staat van

instandhouding. Nesten van niet jaarrond beschermde vogels vallen alleen tijdens het broedseizoen (1 maart - 15 augustus) onder de bescherming van de wet. Wanneer buiten het broedseizoen de bomen worden gekapt kunnen de werkzaamheden doorgaan ten aanzien van zwarte kraai.

5.2 Habitatrichtlijn

5.2.1 Gewone dwergvleermuis

De aanwezige paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis bevindt zich niet in het deel waar de werkzaamheden plaatsvinden. Deze verblijfplaats bevindt zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden, die op ca. 60 meter van de paarverblijfplaats plaatsvinden.

Het plangebied wordt door veel gewone dwergvleermuizen gebruikt als foerageergebied. Aangezien het om meerdere groepjes gaat die langer foerageren verspreid over het hele plangebied en binnen het werkgebied, kan worden aangenomen dat het hier om essentieel foerageergebied gaat. Het kappen van een groot aantal bomen binnen het plangebied kan een negatief effect hebben op dit essentiële foerageergebied.

Daarnaast bevindt zich langs de westzijde van het zuidelijk deel van het plangebied een essentiële vliegroute. Door het kappen van de bomen in het zuidelijk deel van het plangebied, zal er een negatief effect optreden op deze essentiële vliegroute.

Hierdoor is sprake van de volgende vergunningplichtige activiteiten:

- *Art 11.46 lid 1 sub b: Het opzettelijk verstoren van dieren zoals bedoeld onder art 11.46 lid 1a.*

Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit is nodig (zie Paragraaf 5.5) evenals het treffen van maatregelen (zie Hoofdstuk 6).

De aanwezige vaste rust- en verblijfplaats buiten de begrenzing van het plangebied blijft behouden. Deze bevindt zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Dichtstbijzijnde verblijfplaats buiten het plangebied bevindt zich op een afstand van circa 50 meter.

5.2.2 Ruige dwergvleermuis

Binnen en grenzend aan het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis aanwezig. Wel zijn er meerdere foeragerende ruige dwergvleermuizen waargenomen binnen het plangebied. Echter waren de foeragerende dieren niet aanwezig binnen het werkgebied. Negatieve effecten zijn derhalve uitgesloten. Het aanvragen van een vergunning op grond van de Omgevingswet met betrekking tot ruige dwergvleermuis of het treffen van aanvullende maatregelen is niet nodig.

5.2.3 Laatvlieger

Binnen en grenzend aan het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen of essentieel leefgebied van laatvlieger aanwezig. Negatieve effecten zijn derhalve uitgesloten. Het aanvragen

van een vergunning op grond van de Omgevingswet met betrekking tot laatvlieger of het treffen van aanvullende maatregelen is niet nodig.

5.2.4 Rosse vleermuis

Binnen en grenzend aan het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van rosse vleermuis aanwezig. Wel zijn er meerdere foeragerende rosse vleermuizen waargenomen binnen het plangebied. Binnen het plangebied is essentieel foerageergebied aanwezig van rosse vleermuis. De foeragerende dieren waren aanwezig in de directe omgeving van de aan te leggen weg. Het kappen van een groot aantal bomen binnen het plangebied kan een negatief effect hebben op het essentiële foerageergebied van rosse vleermuis.

Hierdoor is sprake van de volgende vergunningplichtige activiteiten:

- *Art 11.46 lid 1 sub b: Het opzettelijk verstoren van dieren zoals bedoeld onder art 11.46 lid 1a.*

Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit is nodig (zie Paragraaf 5.5) evenals het treffen van maatregelen (zie Hoofdstuk 6).

5.2.5 Baardvleermuis

Binnen en grenzend aan het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van baardvleermuis aanwezig. Wel zijn er in de omgeving van het werkgebied een paar foeragerende dieren waargenomen. Aangezien het hier om terugkerende dieren gaat, kan worden aangenomen dat het foerageergebied essentieel is voor baardvleermuis. Het kappen van een groot aantal bomen binnen het plangebied kan een negatief effect hebben op dit essentiële foerageergebied.

Hierdoor is sprake van de volgende vergunningplichtige activiteiten:

- *Art 11.46 lid 1 sub b: Het opzettelijk verstoren van dieren zoals bedoeld onder art 11.46 lid 1a.*

Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit is nodig (zie Paragraaf 5.5) evenals het treffen van maatregelen (zie Hoofdstuk 6).

5.2.6 Meervleermuis

Binnen en grenzend aan het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen of essentieel leefgebied van meervleermuis aanwezig. Negatieve effecten zijn derhalve uitgesloten. Het aanvragen van een vergunning op grond van de Omgevingswet met betrekking tot meervleermuis of het treffen van aanvullende maatregelen is niet nodig.

5.2.7 Watervleermuis

Binnen en grenzend aan het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen of essentieel leefgebied van watervleermuis aanwezig. Negatieve effecten zijn derhalve uitgesloten. Het aanvragen van een vergunning op grond van de Omgevingswet met betrekking tot watervleermuis of het treffen van aanvullende maatregelen is niet nodig.

5.2.8 Gewone grootoorvleermuis

Binnen en grenzend aan het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van gewone grootoorvleermuis aanwezig. Echter heeft deze soort zijn verblijfplaats altijd dichtbij bij leefgebied. Op basis van de waarnemingen is het niet uitgesloten dat de soort een verblijfplaats heeft binnen het plangebied. Op basis van het lage aantal, gaan we uit van een zomerverblijfplaats. Het kappen van de bomen in het noordelijk deel van het plangebied kan negatief effect hebben op de aanwezige vaste rust- en verblijfplaats.

In de omgeving van het werkgebied een paar foeragerende dieren waargenomen. Aangezien het hier om terugkerende dieren gaat, kan worden aangenomen dat het foerageergebied essentieel is voor gewone grootoorvleermuis. Het kappen van een groot aantal bomen binnen het plangebied kan een negatief effect hebben op dit essentiële foerageergebied.

Hierdoor is sprake van de volgende vergunningplichtige activiteiten:

- *Art 11.46 lid 1 sub b: Het opzettelijk verstoren van dieren zoals bedoeld onder art 11.46 lid 1a.*
- *Art 11.46 lid 1 sub d: Het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren zoals bedoeld onder art 11.46 lid 1a.*

Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit is nodig (zie Paragraaf 5.5) evenals het treffen van maatregelen (zie Hoofdstuk 6).

5.3 Nationaal beschermde soorten

5.3.1 Boommarter

Door de werkzaamheden wordt leefgebied (migratieroute) van boommarter permanent weggenomen. De aan te leggen weg loopt dwars door het plangebied, waardoor er een extra barrière door het plangebied loopt.

Hierdoor is sprake van de volgende vergunningplichtige activiteit:

- *Art 11.54 lid 1 sub b: Het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren zoals benoemd onder art 11.54* **12**

Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit is nodig (zie Paragraaf 5.5) evenals het treffen van maatregelen (zie Hoofdstuk 6).

5.3.2 Eekhoorn

Door de werkzaamheden worden mogelijke vaste rust- en verblijfplaatsen en leefgebied van eekhoorn permanent weggenomen. Naast het verdwijnen van foerageergebied loopt de nieuw aan te leggen weg dwars door het leefgebied van eekhoorn, waardoor er een extra barrière door het plangebied loopt.

Hierdoor is sprake van de volgende vergunningplichtige activiteit:

- *Art 11.54 lid1 sub b: Het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren zoals benoemd onder art 11.54 lid 1a.*

Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit is nodig (zie Paragraaf 5.5) evenals het treffen van maatregelen (zie Hoofdstuk 6).

5.4 Specifieke zorgplicht soorten

Door de werkzaamheden worden vaste rust- en verblijfplaatsen van vos, bosmuis, roodborst, zanglijster en merel weggenomen. Daarnaast wordt leefgebied van wezel, vos, egel, bosmuis, huisspitsmuis, bosspitsmuis spec., houtduif, grote bonte specht, roodborst, zanglijster, merel, koolmees, tiftjaf, gaai, heggenmus, winterkoning en mogelijk meer algemene vogels die niet op de camera's staan weggenomen. Hierdoor is het nodig maatregelen te nemen om zo te voldoen aan de specifieke zorgplicht, zoals benoemd in art. 11.27 van het Bal. De maatregelen zijn benoemd in Hoofdstuk 6.8.

5.5 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit

Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit (of een vrijstelling) kan uitsluitend worden verleend, als voldaan is aan drie cumulatieve voorwaarden. Een uitgebreidere uiteenzetting van de voorwaarden is opgenomen in Bijlage 1:

- Afwezigheid van reële alternatieven (planning, werkwijze, locatie).
- Wettelijk belang van de werkzaamheden (verschilt per beschermingscategorie).
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort. Dit is onder andere afhankelijk van de ruimtelijke spreiding van de soort in de directe omgeving. Dit kan worden voorkomen door het treffen van voldoende mitigerende/compenserende maatregelen.

Het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit is noodzakelijk voor soorten die onder de bescherming vallen van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of nationaal beschermde soorten. Soorten die onder de specifieke zorgplicht vallen zijn niet vergunningplichtig. Om te beoordelen of aan deze voorwaarden wordt voldaan zal een toetsing van de belangen en de alternatieven plaatsvinden en een ecologische toetsing. De richtlijn voor het behandelen van een aanvraag bedraagt 8 weken met de mogelijkheid om dit eenmalig te verlengen met 6 weken. In de praktijk wordt hier soms (sterk) van afgeweken.

6 Maatregelen

6.1 Algemeen

In totaal gaan als gevolg van de werkzaamheden de volgende ecologische waarden verloren:

- Sperwer:
 - 1 vaste rust- en verblijfplaats.
- Zwarte kraai:
 - 1 vaste rust- en verblijfplaats.
- Gewone dwergvleermuis:
 - Essentieel foerageergebied
 - Essentiële vliegroute.
- Baardvleermuis:
 - Essentieel foerageergebied
- Gewone grootoorvleermuis:
 - Zomerverblijfplaats
 - Essentieel foerageergebied
- Boommarter:
 - Essentieel leefgebied
- Eekhoorn:
 - Vaste rust- en verblijfplaats Essentieel leefgebied
- Specifieke zorgplicht soorten:
 - Vaste rust- en verblijfplaatsen van vos, bosmuis, roodborst, zanglijster en merel.
 - Functioneel leefgebied wezel, vos, egel, bosmuis, huisspitsmuis, bosspitsmuis spec., houtduif, grote bonte specht, roodborst, zanglijster, merel, koolmees, tijaftjaf, gaai, heggenmus en winterkoning

Mitigerende maatregelen zijn noodzakelijk om de functionaliteit van het gebied te blijven behouden.

- Er moet een activiteitenplan worden opgesteld waarin de maatregelen uitgebreid besproken worden en concreet, uitvoerbaar moeten worden gemaakt.
- Deze mitigerende maatregelen dienen in samenspraak met een ecooloog en de opdrachtgever verder uitgewerkt te worden en concreet te worden beschreven in een ecologisch werkprotocol. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde onder de betrokkenen bekend te zijn en op het werk aanwezig te zijn

6.2 Sperwer

6.2.1 Te treffen maatregelen

- Kap van de bomen in de periode september – maart. Een ecologisch deskundige dient voorafgaand aan de kapwerkzaamheden te controleren of het nest daadwerkelijk niet in gebruik is.
- Binnen een afstand van 50 meter tot de behouden bosvakken mogen tijdens het broedseizoen geen voor sperwer (april – augustus) versturende werkzaamheden worden uitgevoerd. In samenspraak met de begeleidend ecologisch deskundige met ruime

ervaring met roofvogels zal een overzicht moeten worden opgesteld van verstorende en niet-verstorende werkzaamheden.

- Binnen het plangebied is voldoende alternatief habitat aanwezig waar sperwer een nieuw nest kan realiseren door het zelf te bouwen of door een ander nest in gebruik te nemen, bijvoorbeeld van de zwarte kraai. Ook rondom het plangebied is voldoende alternatief habitat voor sperwer aanwezig.
- Behoud van het bos op langere termijn.
- Behoud variatie van grote hoge bomen met ondergroei.
- De mitigerende maatregelen dienen in samenspraak met de opdrachtgever verder uitgewerkt te worden en concreet te worden beschreven in een ecologisch werkprotocol. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde onder de betrokken bekend te zijn en op het werk aanwezig te zijn. Alle werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd conform dit ecologisch werkprotocol.

6.3 Zwarte kraai

Nesten van Niet Jaarrond beschermde vogels vallen alleen tijdens het broedseizoen (1 maart - 15 augustus) onder de bescherming van de wet. Na het broedseizoen mogen de bomen waarin het nest zich bevindt worden gekapt.

6.4 Aanbieden alternatief foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen (gewone dwergvleermuis, baardvleermuis en gewone grootoorvleermuis)

6.4.1 Voorafgaand aan de werkzaamheden

- Het vervangende foerageergebied en vliegroute moet zo goed en zo snel mogelijk de oorspronkelijke situatie (gaan) benaderen wat betreft hoogte, dichtheid, structuur, oriëntatie, en dergelijke.
- Het kost een beplanting veelal minimaal 2 tot 3 jaar om uit te kunnen groeien en vergelijkbaar te functioneren als de oude beplanting en zo een voldoende beschut gebied met een voldoende groot insectenaanbod te leveren dat ook gebruikt wordt door de gewone en ruige dwergvleermuis.
- Belangrijk is dat het oppervlak waar gejaagd kan worden en vooral het insectenaanbod, niet onderdoet voor de oorspronkelijke locatie. Voor de prooidieren van de gewone dwergvleermuis en watervleermuis is de aanwezigheid van water van belang.
- Het vervangende foerageergebied en vliegroute moet tijdig voor aanvang van de activiteiten aanwezig zijn om de dieren het nieuwe gebied te laten ontdekken, zodat het voor hen kan functioneren.
- Het vervangende foerageergebied en vliegroute moet bij voorkeur gelegen zijn nabij het oorspronkelijke foerageergebied maar buiten de invloedssfeer van de activiteiten
- Het vervangende foerageergebied moet via vliegroutes bereikbaar zijn vanuit de verschillende vormen van verblijfplaatsen

- Gestreefd moet worden naar een begroeiing die in de eerste zomer een porositeit heeft van minder dan 50% en na 2 -3 jaar een porositeit van minder dan 30% heeft. Dit kan bereikt worden door bijvoorbeeld:
 - Gebruik te maken van een dubbele bomenrij met een plantafstand van 0,5 x de hoogte van de aan te planten bomen of van 0,75 x de hoogte van de aan te planten bomen als deze al ouder zijn.
 - Opsnoeien van de bomen moet niet plaatsvinden voordat de bomen 10 meter hoog zijn.
 - Bomen en struiken met verschillende hoogte en groeisnelheid aan te planten; te zorgen voor een gevarieerde vegetatiestructuur met loofbomen, struiken, verruigd grasland en beschut open water met glooiende oevers, waar zich een goede oeverbegroeiing kan ontwikkelen.
 - Wind beschutte bomenrijen te realiseren door enkele rijen bomen mét een dichte ondergroei van struiken aan te planten of het planten van dubbele rijen in driehoeksverband.

6.4.2 Tijdens en na afronding van de werkzaamheden

6.4.2.1 Vermijden verstoringslicht

- Er kan worden gewerkt met een vleermuisvriendelijke verlichtingskleur, bijvoorbeeld met amber, met een zogenaamde human/bat response ratio groter of gelijk 45.
- Lichtverstoring kan vermeden worden door het nemen van maatregelen om de hoeveelheid licht te beperken tot waar het strikt nodig is, zoals bijvoorbeeld:
 - Het aantal lampen kan worden aangepast.
 - De positie van een lamp ten opzichte van een verblijfplaats, een route of het jachtgebied kan worden aangepast. Dit kan bijvoorbeeld door delen af te schermen met een wand (het voor vleermuizen passeerbare, donkere deel moet wel groot genoeg zijn) of door verlichting op een lagere hoogte aan te brengen.
 - Er kan worden gewerkt met armaturen die het licht goed richten en die een scherpe bundel ("scherpe cut-off") hebben om onnodige verstrooiing tegen te gaan (geen strooilicht naar boven maar verlichting naar beneden gericht), met name ledlampen zijn dan geschikt.
- Vleermuishabitat kan worden afgeschermd met opgaande vegetatie of met schermen.
- Lichtverstoring kan vermeden worden door het nemen van maatregelen om de hoeveelheid licht te beperken tot het moment dat het strikt nodig is.
- Er kan gewerkt worden met dynamische verlichting die reageert op aanwezigheid van mensen of voertuigen (of vleermuizen) om zo het branden van de verlichting en de intensiteit te regelen.
- Tijdens de kwetsbare periode moet er geen verlichting worden toegepast tussen zonsondergang en zonsopkomst. Als dit niet mogelijk is, moet de intensiteit en richting van de verlichting zodanig worden aangepast, dat de vliegroute onverlicht blijft.
- Er kan worden gewerkt met verlichtingsregimes (hoeveelheid brandende lampen, aan/uit, intensiteit) die op bepaalde momenten in de nacht en in het seizoen de vleermuizen ontzien.

6.5 Gewone grootoorvleermuis

6.5.1 Voorafgaan aan de werkzaamheden

6.5.1.1 Tijdelijke voorzieningen

- Per vaste rust- en verblijfplaats die verloren gaat dienen er 4 alternatieve verblijfplaatsen te worden aangeboden. Doordat 1 vaste rust- en verblijfplaats van gewone grootoorvleermuis verdwijnen, dienen er ten minste 4 alternatieve verblijfplaatsen te worden gerealiseerd.
- Alternatieve verblijfplaatsen kunnen gerealiseerd worden door het plaatsen van vleermuiskasten. De plaatsing van deze kasten dient te voldoen aan de voorwaarden van het relevante kennisdocument⁷:
 - Voor gewone grootoorvleermuis: Type vleermuiskast: ANS-5 Vleermuiskast⁸ of vergelijkbaar.
 - Kastten dienen te worden geplaatst binnen 100 á 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaatsen.
 - De locaties van de kasten worden bepaald in overleg met een deskundig ecooloog.
 - De kasten voor gewone grootoorvleermuis worden opgehangen aan bomen op ten minste 3 meter hoogte.
 - De kasten hangen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
 - Er dient te worden voldaan aan de voorgeschreven gewenningstijden per vleermuissoort/verblijftype (zie Tabel 7).

Tabel 7: Gewenningsperioden van de verschillende typen verblijfplaatsen

Soort	Type verblijfplaats	Gewenningsperiode
Gewone grootoorvleermuis	Zomerverblijfplaats	1 maand in de actieve periode (1 april – 15 oktober)

6.5.1.2 Leefgebied gewone grootoorvleermuis

- Voor het leefgebied van gewone grootoorvleermuis is het van belang dat er (gedurende de werkzaamheden) zoveel mogelijk groen (bomen) blijven behouden. De mogelijkheden voor het behouden van het groen, moeten echter verder worden besproken met de opdrachtgever.
- Verder is het van belang dat in de periode van zonsondergang tot zonsopkomst de groenstructuren te allen tijde vrij zijn van kunstlicht.

6.5.2 Tijdens de werkzaamheden

6.5.2.1 Permanente voorzieningen

- Per vaste rust- en verblijfplaats die verloren gaat dienen er 4 alternatieve verblijfplaatsen te worden aangeboden. Doordat er in totaal 1 vaste rust- en verblijfplaats van gewone

⁷ <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-005-Kennisdocument-Gewone-grootoorvleermuis-1.0.pdf>

⁸ <https://www.veldshop.nl/nl/ans-5-vleermuiskast.html>

grootoorvleermuis verdwijnt dienen er ten minste 4 alternatieve verblijfplaatsen te worden gerealiseerd.

- Het realiseren van permanente voorzieningen zowel voor gewone grootoorvleermuis als betreft maatwerk en dient in samenspraak met een ecooloog en de opdrachtgever verder uitgewerkt te worden.
- Voor het realiseren van permanente maatregelen voor gewone grootoorvleermuizen kan o.a. gedacht worden aan: het realiseren van paalkasten en het maken van holtes in bomen.
- De permanente verblijfplaatsen dienen na afronding van de werkzaamheden te allen tijde beschikbaar te zijn, moeten een vrije aanvliegroute hebben en mogen niet verlicht worden.

6.5.2.2 Essentieel leefgebied gewone grootoorvleermuis

Omdat er door de voorgenomen werkzaamheden een onderdeel van het essentiële leefgebied van gewone grootoorvleermuis verdwijnt, is het van belang dat er na afloop van de werkzaamheden nieuw foerageergebied wordt gerealiseerd.

Het nieuwe foerageergebied voor gewone grootoorvleermuis moet voldoen aan de volgende voorwaarden:

- Het nieuwe leefgebied moet hetzelfde oppervlakte hebben als de oppervlakte van de aan te leggen weg.
- Het dient een beschutte plaats te zijn, dit kan gerealiseerd worden door het aanplanten van een combinatie van inheemse en gebiedseigen bomen en struweel.
- Het nieuwe foerageergebied dient gerealiseerd te worden in de directe omgeving van de "nieuwe" verblijfplaatsen.
- Het nieuwe foerageergebied dient vrij te zijn van kunstlicht.
- Er wordt geadviseerd zoveel mogelijk bestaand groen te behouden.

6.5.3 Na afronding van de werkzaamheden

- De functionaliteit van de permanente verblijfplaatsen dient over de lange termijn geborgd te worden. Wanneer de functionaliteit verminderd is dient deze zo spoedig mogelijk hersteld te worden:
 - Wanneer de toegankelijkheid van de verblijfplaatsen verminderd is moeten hinderende objecten worden verwijderd.
 - Wanneer er verstoring plaatsvindt moeten deze bronnen worden verwijderd.
 - Herstel van verblijfplaatsen moet gebeuren op aanwijzing van een deskundig ecooloog.
- De tijdelijke kasten mogen na afronding van de werkzaamheden worden verwijderd onder de volgende voorwaarden:
 - De kasten dienen (vrijwillig) verlaten te zijn.
 - Kast worden buiten de kritische perioden van voortplanting (15 mei – 15 juli) en overwintering (15 oktober – 1 april) van vleermuizen verwijderd.
 - De permanente verblijfplaatsen moeten functioneel zijn.
 - Tijdelijke voorzieningen worden verwijderd onder begeleiding of op aanwijzing van de ecologisch deskundige.

6.6 Boommarter

Als gevolg van de werkzaamheden wordt essentieel functioneel leefgebied (migratieroute) van boommarter verstoord en/of beschadigd. Mitigerende maatregelen zijn noodzakelijk om de functionaliteit van het gebied te blijven behouden.

De mitigerende maatregelen dienen in samenspraak met de opdrachtgever verder uitgewerkt te worden en concreet te worden beschreven in een ecologisch werkprotocol. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde onder de betrokken bekend te zijn en aanwezig te zijn.

6.6.1 Te nemen maatregelen

- De te kappen oppervlakte bos (aan te leggen weg en parkeerplaats, dient gecompenseerd te worden. Hiervoor moet de dezelfde oppervlakte bos te worden gerealiseerd.
- Te kappen bomen/struiken worden op rillen in de mitigatiezone in het midden gelegd (buiten het plangebied).
- Net als voor vleermuizen wordt op voorhand vervangend terrein aangeplant met inheemse struiken.
- Verplant indien mogelijk (inheemse) struiken uit bestaande structuur naar mitigatiezone.
- Realisatie van de mitigatiezone zodat de zone minimaal 2 groeiseizoenen overlap heeft gehad met de huidige groenstructuur die wordt gekapt.
- Door de aan te leggen weg wordt het noordelijk plangebied in 2 delen gesplitst om voor boommarter een veilige oversteek mogelijk te maken, moeten er boombruggen geplaatst worden. De boombrug bestaat uit een touw wat aan 2 boomkruinen over de aan te leggen weg gespannen wordt.

6.7 Eekhoorn

Als gevolg van de werkzaamheden worden mogelijke vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel functioneel leefgebied (foerageergebied en migratieroutes) van eekhoorn verstoord en/of beschadigd. Mitigerende maatregelen zijn noodzakelijk om de functionaliteit van het gebied te blijven behouden.

De mitigerende maatregelen dienen in samenspraak met de opdrachtgever verder uitgewerkt te worden en concreet te worden beschreven in een ecologisch werkprotocol. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde onder de betrokken bekend te zijn en aanwezig te zijn.

6.7.1 Te nemen maatregelen

- De kapwerkzaamheden van bomen waarin zich nesten van eekhoorn bevinden, worden uitgevoerd buiten de kwetsbare periode van 1 september tot en met 31 december en van 1 mei tot en met 30 juni.
- Maximaal 3 dagen voorafgaand aan de kap worden de bomen gecontroleerd op aanwezigheid van eekhoornnesten.
- De betreffende bomen waar eekhoornnesten in aanwezig zijn worden gemarkeerd.

- Bij aanwezigheid van bewoonde nesten wordt de kap van de betreffende bomen en de bomen binnen een straal van 5 meter uitgesteld, totdat de dieren uit zichzelf zijn vertrokken.
- Voor het mogelijke verlies van een eekhoornnest wordt voorgesteld om binnen 400 meter van het werkgebied in totaal twee eekhoornkasten aan te brengen in levensvatbare bomen. Plaats de kast op minimaal 4 meter hoogte in een boom op een rustige plaats. De eekhoornkast niet met de voorzijde naar het zuid/westen plaatsen in verband met regeninslag en wind.
- Door aanplant van nieuwe bomen in groepsvorm en het behouden van oude bomen in de omgeving van het plangebied kan ervoor zorgen dat het gebied geschikt blijft als leefgebied voor eekhoorn.
- Door de aan te leggen weg wordt het noordelijk plangebied in 2 delen gesplitst om voor eekhoorn een veilige oversteek mogelijk te maken, moeten er boombruggen geplaatst worden. De boombrug bestaat uit een touw wat aan 2 boomkruinen over de aan te leggen weg gespannen wordt.

6.8 Specifieke zorgplicht

6.8.1 Voorafgaand aan de werkzaamheden

- Richt ruim van tevoren nieuw leefgebied in, zie bij vleermuizen en boomarter.

6.8.2 Tijdens de werkzaamheden

- De zorgplicht dient altijd in acht genomen te worden. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (en dus niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving.
- Concreet betekent dit dat door handelingen of nalaten geen nadelige gevolgen voor flora of fauna mogen worden veroorzaakt. Verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten (voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevraagd) en alle maatregelen te nemen die negatieve gevolgen voorkomen, beperken of ongedaan maken.
- In de praktijk zal dus wanneer men in het werkterrein een egel, wezel en andere soorten aantreft, deze buiten het werkterrein geplaatst moeten worden of de kans moeten krijgen om op eigen kracht het werkterrein te verlaten.
- Indien een vossenhol wordt aangetroffen tijdens de werkzaamheden, dient men de volgende maatregelen in acht te nemen:
 - De minst kwetsbare periode van vos en het hol is in oktober tot en met december. Dit is de beste periode voor uitvoering werkzaamheden rond een hol.
 - Het is van belang een vossenhol in het veld tijdens de werkzaamheden goed te markeren. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van hekken, omdat vlaggen of linten over het hoofd kunnen worden gezien of weg kunnen waaien.
 - Voor zonsondergang, maar niet later dan 19.00 uur, de menselijke activiteiten af te ronden zodat het leefgebied rond het hol weer toegankelijk is, afval is opgeruimd en gebruikte machines en voertuigen uit het gebied zijn verwijderd.
 - Geen (extra) werkverlichting plaatsen.

- Omgang met locaties waar concentraties van (schuilende) dieren te verwachten zijn (puin- en takkenhopen e.d.). Indien hopen met puin of takkenhopen verwijderd moeten worden, dient dit buiten het broedseizoen te gebeuren en buiten de periode van overwintering van amfibieën. De beste periode is augustus tot en met oktober. Verwijder de hopen van boven naar beneden, zodat dieren de meeste kans maken om weg te komen. Maak geen nieuwe hopen van puin of takken.
- Bij verwijderen bomen en beplanting geen takkenhopen creëren. Dit vormen geschikte plekken voor broedvogels en overwinterende amfibieën. Versnipper takken ter plekke of voer materiaal af.
- Aanwijzen en inrichten vluchtroutes voor wild (vos, wezel en egel e.d.) en werkrichting. Zorg dat de vluchtroutes naar het zuiden en oosten worden ingericht, zodat dieren zonder gevaren kunnen weglopen.
- Werk tijdens het bouwrijp maken van het plangebied in één richting of in fases zodat dieren kunnen vluchten. Zorg hier wel voor dat ze in de richting kunnen vluchten naar een ander geschikt leefgebied.

Bij onverwachte situaties: direct ecologisch deskundige inschakelen, werk ter plekke van onverwachte situatie opschorten tot advies door ecologisch deskundige is gegeven.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

In opdracht van Provincie Zuid-Holland heeft Ecoresult B.V. een nader onderzoek naar roofvogels (havik, buizerd, sperwer en boomvalk), ransuil, vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis) en steenmarter uitgevoerd in het plangebied: Verlengde Rietpolderweg, parkeerplaats Egelskop, Vlietland, Voorburg. De aanleiding van dit onderzoek is de voorgenomen herinrichting binnen het plangebied. De activiteiten kunnen schadelijke effecten hebben op roofvogels, ransuil, vleermuizen en steenmarter. De Omgevingswet kan hierdoor worden overtreden. Ook zijn er maatregelen noodzakelijk in het kader van de specifieke zorgplicht voor soorten.

In voorliggend hoofdstuk zijn de aangetroffen natuurwaarden en vervolgstappen uitgesplitst in onderstaande tabel. Voor een nadere uitwerking wordt verwezen naar Hoofdstuk 4 (Resultaten onderzoek), Hoofdstuk 5 (Effectenbeoordeling) en Hoofdstuk 6 (Maatregelen).

Overige aanbevelingen met betrekking tot vrijgestelde soorten en vogels, zoals benoemd in de quickscan⁹ blijven van kracht.

Tabel 8: Onderzochte en/of aangetroffen beschermde soorten en vervolgstappen.

Soort	Functie plangebied	Binnen/Buiten plangebied	Aantal	Negatief effect	Vergunning nodig	(Mitigerende) maatregelen	(Mitigerende) maatregelen (aantal)
Sperwer	Vaste rust- en verblijfplaats	Binnen	1	Ja	Ja	Ja	n.t.b.
		Buiten	-	-	-	-	-
Zwarte kraai	Essentieel leefgebied	Binnen	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
		Buiten	-	-	-	-	-
Gewone dwergvleermuis	Paarverblijfplaats	Binnen	1	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
		Buiten	1	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Baardvleermuis	Essentieel voerageergebied	Binnen	1 (20 individuen)	Ja	Ja	Ja	
		Buiten	Hele werkgebied	Ja	Ja	Ja	
Gewone grootoorvleermuis	Essentieel voerageergebied	Binnen	Noordelijk deel	Ja	Ja	Ja	4
		Buiten	Hele werkgebied	Ja	Ja	Ja	
Eekhoorn	Essentieel leefgebied	Binnen	1	Ja	Ja	Ja	2
		Buiten	Hele werkgebied	Ja	Ja	Ja	
Specifieke zorgplicht soorten				Ja	Nee	Ja	n.v.t.

8 Geraadpleegde bronnen

8.1 Literatuur

- [REDACTED], 2023. Quicksan. In het kader van de Wet natuurbescherming en Omgevingsverordening Zuid-Holland. Plangebied: Verlengde Rietpolderweg, Vlietland, Voorburg. Kenmerk: ER20230804v01. Ecoresult B.V., Hendrik-Ido-Ambacht

Kennisdocumenten soorten

- Anoniem, 2023. Kennisdocument Huismus. BIJ12
- Anoniem, 2023. Kennisdocument Gierzwaluw. BIJ12
- Anoniem, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. BIJ12
- Anoniem, 2017. Kennisdocument Ruige dwergvleermuis. BIJ12
- Anoniem, 2017. Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis. BIJ12

Vleermuisprotocol 2021

- Anoniem, 2021. Vleermuisprotocol 2021. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging

8.2 Internet

- <https://bagviewer.kadaster.nl/>
- <https://www.pdok.nl/>
- <https://www.omgevingsweb.nl/nieuws/foerageergebied-en-vliegroutes-beschermd-of-niet/>

Faunavoorzieningen:

- <https://batsbirds.nl/>
- <https://faunusnature.com/>
- <https://unitura.nl/>
- <https://www.veldshop.nl/nl/>
- <https://www.vivarapro.nl/>

Bijlage 1 Voorwaarden omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit

Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit (of een vrijstelling) kan uitsluitend worden verleend, als voldaan is aan elk van de volgende drie cumulatieve voorwaarden:

1. Geen andere bevredigende oplossing:
 - De vraag of er een bevredigende andere oplossing is, bestaat uit drie delen:
 - Wat is het probleem of de specifieke situatie waarom de handeling plaatsvindt?
 - Zijn er andere oplossingen voor dit probleem?
 - Indien er andere oplossingen zijn, welke gevolgen heeft dit dan voor de verbodsbepalingen?
2. Sprake van een in de wet genoemd belang
 - Voor soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn kan omgevingsvergunning of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:
 - In het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats:
 - Ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom:
 - In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten:
 - Voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
 - Om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de omgevingsvergunning of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de omgevingsvergunning of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben:
 - Voor soorten beschermd onder de Vogelrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn kan een omgevingsvergunning of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:
 - In het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid.
 - In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.
 - Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij en wateren.
 - Ter bescherming van flora en fauna.
 - Voor onderzoek en onderwijskundige doelen.

- Voor het uitzetten en herinvoeren van soorten en voor de met deze doelen samenhangende teelt.
 - Om kleine hoeveelheden van bepaalde vogels onder bepaalde omstandigheden te vangen, te houden of te gebruiken.
- 3. Geen verslechtering/afbreuk aan de staat van instandhouding van de soort.
 - Het ecologische toetsingscriterium verschilt per beschermingsregime, voor soorten van de Vogelrichtlijn is dit: "De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soort"
 - Om te beoordelen of aan deze criteria wordt voldaan, moeten de volgende vragen worden beantwoord:
 - Wat is de staat van instandhouding (van de populatie) van de soort (in zijn natuurlijk verspreidingsgebied)?
 - Wat is het effect van het verlenen van de omgevingsvergunning op de betrokken populatie(s)?
 - Om te beoordelen of aan deze voorwaarden wordt voldaan zal een toetsing van de belangen en de alternatieven plaatsvinden en een ecologische toetsing. De richtlijn voor het behandelen van een aanvraag bedraagt 8 weken met de mogelijkheid om dit eenmalig te verlengen met maximaal 6 weken. In de praktijk wordt hier (sterk) van afgeweken.

To: Burgerinitiatief Vlietland[burgerinitiatiefvlietland@gmail.com]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 11/19/2024 3:08:28 PM
Subject: RE: Rapport ecologisch onderzoek
Received: Tue 11/19/2024 3:08:00 PM
[ER20240246NOv01 Verlengde Rietpolderweg Egelskop Vlietland Voorburg EcoresultBV AVGDO.pdf](#)

Goedemiddag 5.1.2e,
Hierbij het gevraagde rapport.
Groet 5.1.2e

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: Burgerinitiatief Vlietland <burgerinitiatiefvlietland@gmail.com>
Verzonden: dinsdag 19 november 2024 15:18
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
Onderwerp: Rapport ecologisch onderzoek

Hi 5.1.2e

Wij zouden graag het ecologisch rapport naar aanleiding van het omleggen van de rietpolderweg ontvangen. Bij voorbaat dank!

Groet,
5.1.2e

To: 5.1.2e | 5.1.2e @odh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 12/2/2024 11:50:27 AM
Subject: RE: Rapport Vlietland
Received: Mon 12/2/2024 11:50:00 AM
[ER20240246NOv01 Verlengde Rietpolderweg Egelskop Vlietland Voorburg EcoresultBV.pdf](#)
[ER20240246NOv01 Verlengde Rietpolderweg Egelskop Vlietland Voorburg EcoresultBV AVGDO.pdf](#)

Ha 5.1.2e,
Hierbij het gevraagde onderzoek. Voor externe verspreiding heb ik ook een AVG-versie bijgevoegd.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e

Verzonden: maandag 2 december 2024 12:46

Aan: 5.1.2e

Onderwerp: Rapport Vlietland

Hi 5.1.2e,
Zoals zojuist telefonisch besproken zou u mij het nader onderzoek kunnen toesturen wat is uitgevoerd in Vlietland voor de realisatie van de parkeerplaats en het verleggen van de toegangsweg?

Dank!

5.1.2e

Toetser en Vergunningverlener Milieu

Omgevingsdienst Haaglanden

Afdeling Toetsing & Vergunningverlening Milieu Team Groen

5.1.2e

Werkdagen: ma-di-wo-do-vrij

omgevingsdienst
Haaglanden

Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Postbus 14060
2501 GB Den Haag

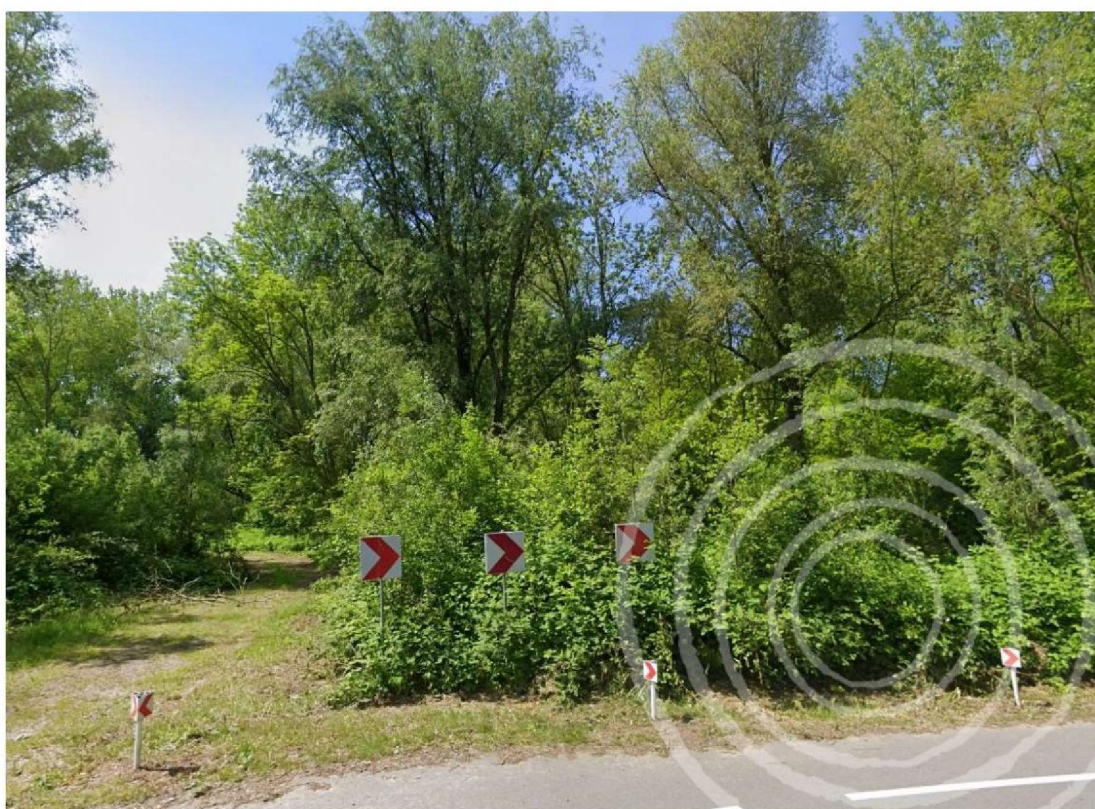
(070) 2189900
info@odh.nl

omgevingsdiensthaaglanden.nl

Nader onderzoek roofvogels, uilen, vleermuizen en marters

In het kader van de Omgevingswet en
activiteiten die de natuur betreffen

Plangebied: Verlengde Rietpolderweg, parkeerplaats Egelskop, Vlietland, Voorburg
Opsteller(s): 5.1.2e

ecoresult
ecologisch advies en onderzoek

Nader onderzoek roofvogels, uilen, vleermuizen en marters

In het kader van de Omgevingswet en activiteiten die
de natuur betreffen

Colofon	
Plangebied	Verlengde Rietpolderweg, parkeerplaats Egelskop, Vlietland, Voorburg
Opsteller(s)	5.1.2e
Datum	8-11-2024
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20240246NOv01
Aantal pagina's	54
Opdrachtgever	Provincie Zuid-Holland
Contactpersoon	5.1.2e
Kwaliteitscontrole	5.1.2e
Projectleider	5.1.2e
Wijze van citeren	5.1.2e, 2024. Nader onderzoek roofvogels, uilen, vleermuizen en marters. In het kader van de Omgevingswet en activiteiten die de natuur betreffen. Plangebied: Verlengde Rietpolderweg, parkeerplaats Egelskop, Vlietland, Voorburg. Kenmerk: ER20240246NOv01. Ecoresult B.V., Hendrik-Ido-Ambacht.
Ecoresult B.V. 5.1.2e info@ecoresult.nl www.ecoresult.nl	Hoofdvestiging Hendrik-Ido-Ambacht (postadres) Kringloopweg 22 3343 LR Hendrik-Ido-Ambacht Vestiging Veenendaal Lunet 2-8 3905 NW Veenendaal

Ecoresult B.V. is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, de
branchevereniging voor ecologisch advies en onderzoek.

N G B

© copyright Ecoresult B.V. 2024

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende. Ecoresult B.V. kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

Samenvatting

In het kader van de herinrichting van het plangebied is er nader onderzoek naar roofvogels (havik, buizerd, sperwer en boomvalk), ransuil, vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis) en steenmarter uitgevoerd in het plangebied: Verlengde Rietpolderweg, parkeerplaats Egelskop, Vlietland, Voorburg. Uit de onderzoeksresultaten blijkt dat de volgende beschermde natuurwaarden aanwezig zijn binnen het plangebied:

- 1 vaste rust- en verblijfplaatsen van sperwer.
- 1 vaste rust- en verblijfplaatsen van zwarte kraai.
- 1 paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis. Dit type verblijfplaats kan ook gebruikt worden als winterverblijfplaats voor één of enkele individuen.
- 1 essentiële vliegroute van gewone dwergvleermuis.
- Essentieel foerageergebied van gewone dwergvleermuis.
- Essentieel foerageergebied van baardvleermuis.
- 1 zomerverblijfplaats gewone grootoorvleermuis.
- Essentieel foerageergebied van gewone grootoorvleermuis.
- Essentieel leefgebied van boommarter.
- 1 vaste rust- en verblijfplaats van eekhoorn.
- Essentieel leefgebied van eekhoorn.

Negatieve effecten van de werkzaamheden op deze beschermde waarden zijn niet op voorhand te voorkomen. Er dienen maatregelen getroffen te worden en er dient een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit te worden aangevraagd.

Naast beschermde soorten zijn ook onderstaande soorten in het plangebied aangetroffen waarvoor maatregelen genomen moeten worden onder de specifieke zorgplicht (art. 11.27 Besluit activiteiten leefomgeving):

- Vaste rust- en verblijfplaats van vos, bosmuis, roodborst, zanglijster en merel.
- Functioneel leefgebied van vos, wezel, egel, haas, bosmuis, rosse woelmuis, huisspitsmuis, bosspitsmuis spec., houtduif, grote bonte specht, roodborst, zanglijster, merel, koolmees, tjiftjaf, gaai, heggemus en winterkoning

Er dienen maatregelen getroffen te worden om nadelige gevolgen te voorkomen. Een omgevingsvergunning is niet noodzakelijk voor deze natuurwaarden, maar de getroffen maatregelen dienen wel schriftelijk te worden vastgelegd (bijvoorbeeld in een ecologisch werkprotocol).

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Onderzoeksvragen	7
1.3 Leeswijzer	7
2 Omschrijving plangebied	9
2.1 Algemeen	9
2.2 Beschrijving	9
2.3 Geplande ingrepen	10
2.3.1 Omschrijving werkzaamheden	10
2.3.2 Methode uitvoering: materieel en werkwijze	10
2.3.3 Werkplanning, werktijden en realisatieperiode	10
2.3.4 (Ontwerp)tekening	10
3 Onderzoek beschermde soorten	12
3.1 Algemeen	12
3.2 Vogels met jaarrond beschermd nesten	12
3.2.1 Protocol	12
3.2.2 Onderzoeksmomenten	12
3.2.3 Onderzoeksmaterialen	13
3.2.4 Verantwoording onderzoek	13
3.3 Vleermuizen	13
3.3.1 Protocol	13
3.3.2 Onderzoeksmomenten	14
3.3.3 Onderzoeksmaterialen	14
3.3.4 Verantwoording onderzoek	14
3.4 Marterachtigen	16
3.4.1 Protocol	16
3.4.2 Onderzoeksmomenten	16
3.4.3 Onderzoeksmaterialen	16
3.4.4 Verantwoording onderzoek	16
3.5 Specifieke zorgplicht soorten	17
4 Resultaten nader onderzoek	18
4.1 Buizerd	18
4.2 Sperwer	19
4.3 Bosuil	20
4.4 Zwarte kraai	21
4.5 Vleermuizen	21
4.5.1 Gewone dwergvleermuis	22
4.5.2 Ruige dwergvleermuis	23
4.5.3 Laatvlieger	24
4.5.4 Rosse vleermuis	25

4.5.5	Baardvleermuis	26
4.5.6	Meervleermuis	26
4.5.7	Watervleermuis	27
4.5.8	Gewone grootoorvleermuis	28
4.6	Marterachtigen	30
4.6.1	Boommarter	31
4.6.2	Steenmarter	32
4.6.3	Eekhoorn	32
4.6.4	Wezel	34
4.6.5	Vos	34
4.7	Specifieke zorgplicht soorten	36
4.8	Conclusie onderzoeksresultaten	36
5	Effectbeoordeling	38
5.1	Vogelrichtlijn	38
5.1.1	Buizerd	38
5.1.2	Sperwer	38
5.1.3	Bosuil	38
5.1.4	Zwarte kraai	38
5.2	Habitatrichtlijn	39
5.2.1	Gewone dwergvleermuis	39
5.2.2	Ruige dwergvleermuis	39
5.2.3	Laatvlieger	39
5.2.4	Rosse vleermuis	40
5.2.5	Baardvleermuis	40
5.2.6	Meervleermuis	40
5.2.7	Watervleermuis	40
5.2.8	Gewone grootoorvleermuis	41
5.3	Nationaal beschermde soorten	41
5.3.1	Boommarter	41
5.3.2	Eekhoorn	41
5.4	Specifieke zorgplicht soorten	42
5.5	Voorwaarden voor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit	42
6	Maatregelen	43
6.1	Algemeen	43
6.2	Sperwer	43
6.2.1	Te treffen maatregelen	43
6.3	Zwarte kraai	44
6.4	Aanbieden alternatief foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen (gewone dwergvleermuis, baardvleermuis en gewone grootoorvleermuis)	44
6.4.1	Voorafgaand aan de werkzaamheden	44
6.4.2	Tijdens en na afronding van de werkzaamheden	45

6.5	Gewone grootoorvleermuis	46
6.5.1	Voorafgaan aan de werkzaamheden	46
6.5.2	Tijdens de werkzaamheden	46
6.5.3	Na afronding van de werkzaamheden	47
6.6	Boommarter	48
6.6.1	Te nemen maatregelen	48
6.7	Eekhoorn	48
6.7.1	Te nemen maatregelen	48
6.8	Specifieke zorgplicht	49
6.8.1	Voorafgaand aan de werkzaamheden	49
6.8.2	Tijdens de werkzaamheden	49
7	Conclusies en aanbevelingen	51
7.1	Conclusies	51
8	Geraadpleegde bronnen	52
8.1	Literatuur	52
8.2	Internet	52

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Provincie Zuid-Holland heeft Ecoresult B.V. een nader onderzoek naar roofvogels (havik, buizerd, sperwer en boomvalk), ransuil, vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis) en steenmarter uitgevoerd in het plangebied: Verlengde Rietpolderweg, parkeerplaats Egelskop, Vlietland, Voorburg. De aanleiding van dit verzoek is de voorgenomen herinrichting binnen het plangebied (zie verder paragraaf 2.3). Uit een verkennend veldonderzoek uitgevoerd door Ecoresult B.V. in 2023¹ is gebleken dat in de woningen potenties aanwezig zijn voor voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen van roofvogels (havik, buizerd, sperwer en boomvalk), ransuil, vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis) en steenmarter. Zodoende was nader onderzoek naar deze soortgroepen noodzakelijk om te vast te stellen of deze soorten inderdaad aanwezig zijn en zo ja, hoe in het kader van de Omgevingswet gehandeld dient te worden. In voorliggende rapportage worden de onderzoeksresultaten beschreven.

De resultaten van voorliggende rapportage zijn drie jaar geldig vanaf het laatst uitgevoerde veldbezoek voor een betreffende soort en functie (de jongste gegevens mogen niet ouder dan drie jaar zijn). Als de voorgenomen ontwikkelingen wijzigen of als de gegevens ouder zijn dan drie jaar, dient het onderzoek te worden geactualiseerd.

1.2 Onderzoeksvragen

In het onderzoek worden 6 onderzoeksvragen beantwoord:

1. Zijn roofvogels (havik, buizerd, sperwer en boomvalk), ransuil, vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis) en steenmarter aanwezig?
2. Welke functie(s) heeft het object of het gebied voor roofvogels (havik, buizerd, sperwer en boomvalk), ransuil, vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis) en steenmarter?
3. Blijft de functionaliteit van de voortplantingsplaatsen, vaste rust- of verblijfplaatsen en/of het essentiële functionele leefgebied behouden?
4. Is vergunning op grond van de Omgevingswet noodzakelijk?
5. Welke eigenschappen van het object of gebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?
6. Zijn er nog overige natuurwaarden aanwezig die bescherming genieten onder de specifieke zorgplicht voor soorten (art. 11.27 Besluit activiteiten leefomgeving)?

1.3 Leeswijzer

In deze rapportage worden allereerst het plangebied en de geplande activiteiten beschreven. Hierna volgt een beschrijving van de werkwijze van het onderzoek, de resultaten van het onderzoek en een effectbepaling van de geplande werkzaamheden. Aansluitend wordt beschreven welke

¹ 5.1.2e 2023

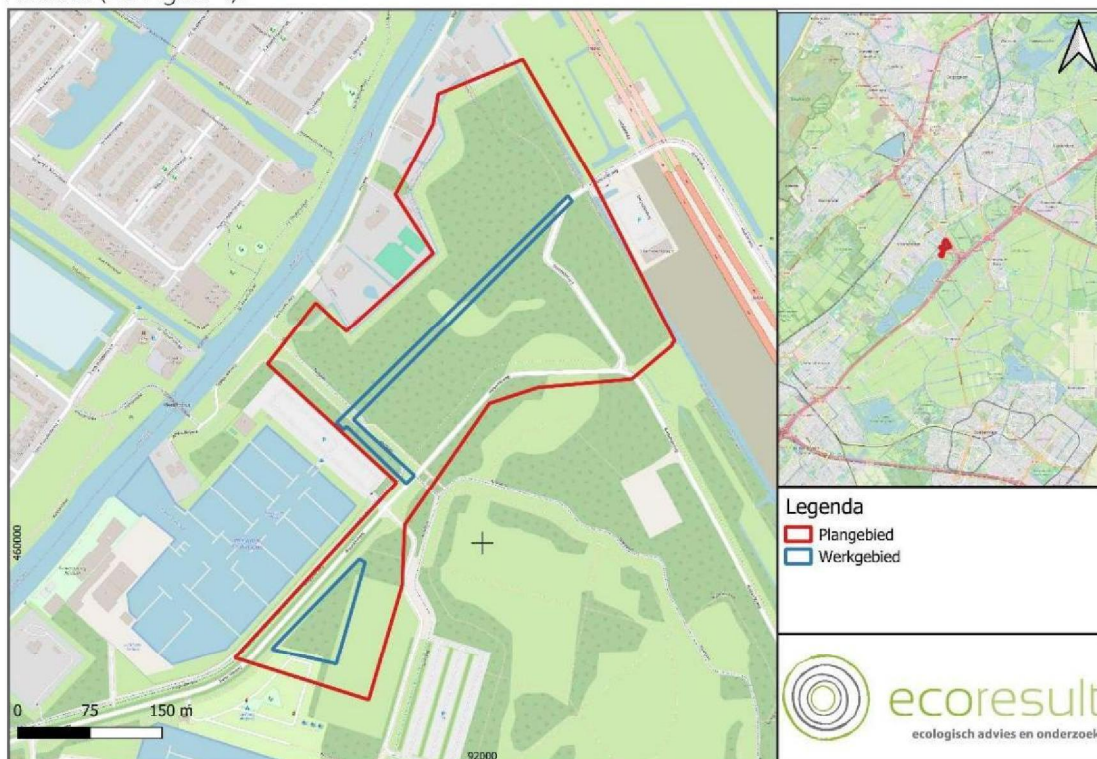

maatregelen genomen dienen te worden om negatieve effecten te voorkomen of te verminderen. Vervolgens worden overige soorten besproken die bescherming genieten onder de specifieke zorgplicht voor soorten. Er wordt afgesloten met de conclusies en aanbevelingen.

2 Omschrijving plangebied

2.1 Algemeen

Het plangebied omvat delen van het groengebied Vlietland, gemeente Voorburg, provincie Zuid-Holland (zie Figuur 1).

Figuur 1: Ligging plangebied, voor regionale ligging zie kaartinset rechtsboven. Kaartbron: OpenStreetMap.

2.2 Beschrijving

Het plangebied bestaat uit groengebieden:

- Ter plaatse van de Verlengde rietpolderweg en het toekomstig tracé (noordelijk deel) betreft dit een perceel van circa 2 hectare met volwassen populieren. Een aantal van de populieren is omgevallen door windworp. In de ondergroei staat braam, brandnetel en fluitenkruid.
- Ter plaatse van de geplande parkeerplaats (zuidelijk deel) staat een perceel met Spaanse aak van circa 0,3 hectare. Door het dichte bladerdek staat er vrijwel geen begroeiing onder de bomen. Langs de Verlengde rietpolderweg staat laanbeplanting van essen.
- Beide delen van het plangebied zijn onderdeel van een veel groter gebied van meer dan 70 hectare met waterpartijen, gazons en bospercelen. In de bomen binnen het plangebied zijn geen geschikte holtes of grote nesten aangetroffen.

2.3 Geplande ingrepen

2.3.1 Omschrijving werkzaamheden

Het plangebied zal anders ingericht worden. Dit houdt in ieder geval in:

- De verplaatsing van de Verlengde rietpolderweg door het perceel met populieren. Hiervoor worden bomen verwijderd. Vervolgens wordt een cunet aangelegd en later de wegbedekking.
- De aanleg van een parkeerplaats op het perceel met Spaanse aken. Hiervoor worden de bomen verwijderd en een parkeerplaats aangelegd.

2.3.2 Methode uitvoering: materieel en werkwijze

Het verwijderen van de grote populieren en de middelgrote Spaanse aken wordt met machines gedaan (harvester). Voor het graven van een cunet wordt een graafmachine ingezet. Voor het aanbrengen van een onderlaag van zand en repac worden graafmachines, tractoren en aanhangers ingezet.

2.3.3 Werkplanning, werktijden en realisatieperiode

Een gedetailleerde planning is nog niet beschikbaar. Het voornemen is de werkzaamheden in 2024 te starten. Een doorlooptijd van de werkzaamheden is nog niet bekend. De planning is deels afhankelijk van de conclusies uit voorliggende rapportage.

2.3.4 (Ontwerp)tekening

De ontwerp-tekening van dit project is hieronder beschikbaar (Figuur 2 en Figuur 3).

3 Onderzoek beschermde soorten

3.1 Algemeen

Het onderzoek heeft zich gericht op de waarden in het werkgebied alsmede een brede zone omgeving werkgebied. Het onderzoek is uitgevoerd volgens de voor die soort(groep)en geldende standaarden. De onderzoeksperiode voor al de betreffende soorten is optimaal. De inventarisatie blijft echter een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Omgevingswet vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is hieraan dan ook invulling gegeven.

Onderzoeksgegevens zijn geregistreerd met WrnPro. Bij elk veldbezoek wordt er door elke onderzoeker een bezoek aangemaakt waarbij de weersgegevens, datum en start- en eindtijd geregistreerd worden. Per soortgroep is er een protocol beschikbaar waardoor waarnemingen via een vooraf opgestelde richtlijn op een uniforme manier kunnen worden ingevoerd. De exacte locatie kan worden aangegeven, de soort, aantal individuen, het gedrag, type verblijfplaats, sporen en een opmerking kunnen worden geregistreerd.

3.2 Vogels met jaarrond beschermd nesten

3.2.1 Protocol

Onderzoek naar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van vogels met een jaarrond beschermd nest binnen het plangebied is uitgevoerd op basis van de telrichtlijnen van Sovon voor de buizerd, sperwer, havik, boomvalk en ransuil². Er zijn zeven bezoeken in de periode 15 april – 17 juli gedaan. Het betreft zowel bezoeken overdag als 's avonds en 's nachts.

3.2.2 Onderzoeksmomenten

In Tabel 1 wordt een overzicht gegeven van de onderzoeksmomenten, weersomstandigheden en betrokken ecologisch deskundigen tijdens de uitgevoerde veldonderzoeken. De veldbezoeken ten behoeve van buizerd, sperwer, havik, boomvalk en ransuil zijn uitgevoerd onder goede weersomstandigheden.

Tabel 1: Onderzoeksmomenten naar roofvogels en ransuil en weergegevens met eigen waarnemingen in het veld.

Onderzoekronde	Datum	Type onderzoek	Moment	Zonsopkomst/ Zonsondergang	Aantal onderzoekers	Temperatuur (°C)	Neerslag	Windkracht (Bft)
1	10-04-2024	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied. Scannen potentiële	10:54 – 13:00	06:56	1	12	Nee	ZW3

² www.sovon.nl

		nesten voordat blad aan de bomen zit.							
2	19-05-2024	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied	17:59 – 20:42	21:37	1	19	Nee	N4	
3	12-06-2024**	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied	21:59 – 00:47	22:03	3	11	Ja*	ZW2	
4	08-07-2024**	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied	02:29 – 05:33	05:30	3	12	Nee	ZW2	
5	09-07-2024**	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied	21:59 – 00:25	22:04	3	18	Nee	ZO2	
6	13-07-2024	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied	16:59 – 19:52	22:00	4	15	Nee	W4	
7	17-07-2024	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied	10:40 – 12:40	05:40	3	19	Nee	W3	
* Kortdurende motregen in het begin van het onderzoek									
** Tegelijk met vleermuisonderzoek									

3.2.3 Onderzoeksmaterialen

Bij het onderzoek naar vogels met jaarrond beschermde nesten (buizerd, sperwer, havik, boomvalk en ransuil) waren de onderzoekers bij elk onderzoek uitgerust met een verrekijker met 10x42 vergroting.

3.2.4 Verantwoording onderzoek

Gedurende het onderzoek is een gebied onderzocht dat groter was dan het plangebied. Voor het onderzoek is de aandacht hoofdzakelijk uitgegaan naar het plangebied.

Tijdens de bezoeken heeft minimaal één onderzoeker met ervaring met vogels met jaarrond beschermd nest het plangebied langdurig onderzocht. Tijdens het eerste bezoek (met nog weinig blad in de bomen) is het gehele gebied nauwkeurig afgezocht op de aanwezigheid van horsten en kraaien- of eksternesten. Tijdens de overige bezoeken is er vooral gelet op de activiteit van de aanwezige soorten en het luisteren naar roepende dieren. Tijdens de avond en nacht is er gelet op eventueel aanwezige roepende ransuilen. Met name bedelende jonge dieren zijn dan in het late voorjaar en vroege zomer makkelijk te lokaliseren.

3.3 Vleermuizen

3.3.1 Protocol

Onderzoek naar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen (zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen) en essentieel leefgebied van vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige

dwergvleermuis, rosse vleermuis en gewone grootoorvleermuis heeft binnen het plangebied plaatsgevonden conform de condities en methodiek van het meest actuele vleermuisprotocol³.

3.3.2 Onderzoeksmomenten

In Tabel 2 wordt een overzicht gegeven van de onderzoeksmomenten, weersomstandigheden en betrokken ecologisch deskundigen tijdens de uitgevoerde veldonderzoeken. De veldbezoeken voor vleermuizen zijn uitgevoerd onder goede weersomstandigheden.

Tabel 2: Onderzoeksmomenten vleermuisonderzoek en weergegevens met eigen waarnemingen in het veld.

Onderzoekronde	Datum	Type onderzoek*	Zonsopkomst/ Zonsondergang	Moment	Aantal onderzoekers	Temperatuur (°C)	Neerslag	Windkracht (Bft)
1	12-06-2024	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied	Onder 22:03	21:59 – 00:47	3	11	Ja**	ZW2
2	08-07-2024	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied	Op 05:30	02:29 – 05:33	3	12	Nee	ZW2
3	09-07-2024	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied	Onder 22:04	21:59 – 00:35	3	18	Nee	ZO2
4	22-08-24	Paarverblijfplaatsen, functioneel leefgebied	Onder: 20:53	00:00 – 02:04	2	15	Nee	ZW3
5	18-09-24	Paarverblijfplaatsen, functioneel leefgebied	Onder: 19:51	23:30 – 01:32	2	18	Nee	NO3
*Onderzochte vleermuissoorten: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en gewone grootoorvleermuis.								
** Kortdurende motregen.								

3.3.3 Onderzoeksmaterialen

Bij onderzoek naar vleermuizen zijn onderzoekers bij elk onderzoek uitgerust met:

- Batdetectors (Pettersson D240X).
- Batloggers (M en/of M2).
- Opnameapparatuur voor de batdetector (Edirol).
- Warmtebeeldcamera (Pulsar XP28 en/of Pulsar XP38 en/of FLIR Scion OTM255).
- Verrekijker met 10x42 vergroting.
- Zaklamp.

3.3.4 Verantwoording onderzoek

Gedurende de ronden in de periode mei – juli lag de focus van het onderzoek met name op het plangebied. Gedurende de najaarsronden is een groter gebied rondom het plangebied onderzocht op aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen.

³ Anoniem, 2021. Vleermuisprotocol 2021. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging

Het is aannemelijk dat te allen tijde 75% van het plangebied goed te overzien was. Het plangebied had een overzichtelijke indeling met lange kijklijnen. Ook liepen 3 ervaren onderzoekers constant rond waardoor zij konden inspelen op de actuele situatie. Vanaf de belangrijke observatieknooppunten langs paden en wegen waren goed worden overzien. De aandacht voor het vleermuisonderzoek is hoofdzakelijk uitgegaan naar het plangebied. Hier waren de potenties voor vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel leefgebied aanwezig. Door constant door het plangebied heen en weer te lopen kan in een kort tijdsbestek het aantal en de locatie van de verblijfplaatsen worden gelokaliseerd.

Voor het onderzoek naar paarverblijfplaatsen waren 2 onderzoekers voldoende. Het baltsgedrag wordt vertoond voor langere perioden op een avond. Door constant door het plangebied heen en weer te lopen kan in een kort tijdsbestek het aantal en de locatie van de paarterritoria worden gelokaliseerd.

Onderzoek naar foerageergebied is gedaan door te kijken naar locaties waar vleermuizen foerageren. Er is hierbij gelet op het aantal individuen wat aanwezig is, en hoe lang er gemiddeld gefoerageerd wordt. Bij onderzoek naar vliegroutes is er op logische punten gepost en is er geteld hoeveel vleermuizen er op de route langs kwamen en welke kant de dieren uitvlogen. Een foerageergebied of vliegroute wordt als essentieel bestempeld indien deze van wezenlijk belang is voor het functioneren van een vaste rust- en verblijfplaats⁴.

Er is in dit onderzoek gebruik gemaakt van batloggers omdat er potentie is voor soorten die met een reguliere batdetector lastig te onderzoeken zijn (c.q. laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en myotis spec.). Gebruik van batloggers vergroot de kans dat de soort wordt opgemerkt. Batlogger bestanden worden zo snel mogelijk na de onderzoeksrondte door een deskundig ecooloog geanalyseerd met het programma BatExplorer. Er wordt hierbij met name gezocht naar de genoemde lastigere soorten. Wanneer deze soorten worden aangetroffen zal er bij latere onderzoeksronden extra op deze soorten gelet worden om ook de gedragingen beter in kaart te brengen (een batlogger opname zegt namelijk niets over het gedrag, en dus de aanwezigheid van een vaste rust- en verblijfplaats).

Warmtebeeldcamera's worden als aanvulling gebruikt op het reguliere onderzoek. Met name bij onderzoek naar hoogbouw, vaste rust- en verblijfplaatsen in bomen en onderzoek naar paarverblijfplaatsen helpt de camera om het gedrag of een specifieke locatie van een vaste rust- en verblijfplaats van een waargenomen vleermuis beter in beeld te brengen.

Omdat winterverblijfplaatsen zeer lastig te onderzoeken zijn, en vaak aanwezig zijn op locaties die als zomer-, kraam en paarverblijfplaats worden gebruikt (alle onderzochte soorten vleermuizen) zolang de temperatuur niet te laag wordt⁵, wordt er in dit onderzoek aangenomen dat alle

⁴ <https://www.omgevingsweb.nl/nieuws/foerageergebied-en-vliegroutes-beschermd-of-niet/>

⁵ Anoniem, 2017. Kennisdocument gewone dwergvleermuis. BIJ12

aangetroffen verblijfplaatsen in de winter ook functioneel zijn als winterverblijfplaats voor één of enkele dieren.

3.4 Marterachtigen

3.4.1 Protocol

Onderzoek naar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van steenmarter, wezel, hermelijn en bunzing binnen het plangebied is uitgevoerd in de meest geschikte periode volgens het Kennisdocument Kleine Marterachtigen⁶. Er zijn twee rondes gedaan van minimaal vier weken. De eerste ronde tussen 3 juni en 13 juli en de tweede ronde tussen 13 juli en 23 augustus.

3.4.2 Onderzoeksmomenten

In Tabel 3 wordt een overzicht gegeven van de onderzoeksmomenten, weersomstandigheden en betrokken ecologisch deskundigen tijdens de uitgevoerde veldonderzoeken.

Tabel 3: Onderzoeksmomenten naar marters en weergegevens met eigen waarnemingen in het veld.

Onderzoekronde	Datum	Type onderzoek	Moment	Aantal onderzoekers	Temperatuur (°C)	Neerslag	Windkracht (Bft)
1	03-06-2024	Plaatsen wildcamera's	15:54 – 19:35	1	16	Nee	W3
2	13-07-2024	Verplaatsen wildcamera's	16:59 – 19:52	1	15	Nee	W4
3	23-08-2024	Ophalen wildcamera's	13:50 – 16:59	1	20	Nee	ZW4

3.4.3 Onderzoeksmaterialen

Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van de volgende materialen, welke voldoen aan alle vereisten vanuit het Kennisdocument Kleine marterachtigen:

- Cameraval Browning 2022 Recon Force Elite HP5

3.4.4 Verantwoording onderzoek

Er zijn twee onderzoeksrondes gedaan. Tijdens ronde beide rondes (ronde 1: 3 juni t/m 13 juli, ronde 2: 13 juli t/m 23-augustus), zijn zes wildcamera's geplaatst. De locaties zijn te zien op Figuur 4.

⁶ Anoniem, 2023. Kennisdocument Kleine Marterachtigen. BIJ12

Figuur 4: Locaties camera's, inclusief cameranummers. De locaties die met een A beginnen zijn onderzocht tussen 3 juni en 13 juli. De locaties die met een B beginnen zijn onderzocht tussen 13 juli en 23 augustus. Bron luchtfoto: QGIS PDOK.

3.5 Specifieke zorgplicht soorten

Tijdens het onderzoek naar bovengenoemde soorten is ook gelet op aanwezigheid van soorten die genieten van de specifieke zorgplicht.

4 Resultaten nader onderzoek

4.1 Buizerd

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het onderzoek naar roofvogels (Tabel 1) zijn 2 waarnemingen van buizerd gedaan (zie Figuur 5).

Figuur 5: Waarnemingen van buizerd en waargenomen gedrag. Kaartbron: OpenStreetMap.

Vaste rust- en verblijfplaatsen

- Binnen het plangebied is aanwezig:
 - Eén buizerd met nestindicerend gedrag (zie Figuur 5). Dit betrof een baltsende vogel (baltsvlucht) wat aangeeft dat er binnen het plangebied een territorium aanwezig is. Echter zijn er binnen het plangebied geen in gebruik zijnde nesten aangetroffen. Het oude nest (in het noordwestelijke gedeelte van het noordelijk deel van het plangebied) was niet in gebruik. Bij dit nest is tijdens de hele periode geen activiteit van buizerd waargenomen. Daarnaast zijn er tijdens het gehele onderzoek bijna geen waarnemingen van buizerd gedaan. De enige waarneming van buizerd betreft een laag voorbij vliegende buizerd op camera 31. Op basis hiervan kan worden aangenomen dat er geen vaste rust- en verblijfplaats van buizerd aanwezig is in het plangebied,
- Buiten het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van buizerd aangetroffen.

Functioneel leefgebied

- Op basis van het geringe aantal waarnemingen van buizerd kan worden aangenomen dat het plangebied geen essentieel leefgebied is voor buizerd. Daarnaast heeft de soort een groot territorium en er zijn ruim voldoende alternatieven in de omgeving aanwezig.

4.2 Sperwer

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het onderzoek naar roofvogels (Tabel 1) zijn 3 waarnemingen (allen bij hetzelfde nest) van sperwer gedaan (zie Figuur 6).

Figuur 6: Waarnemingen van sperwer en waargenomen gedrag. Kaartbron: OpenStreetMap.

Vaste rust- en verblijfplaatsen

- Binnen het plangebied is aanwezig:
 - Eén nest van een sperwer (zie Figuur 6). Tijdens 3 bezoeken is er activiteit bij het nest waargenomen. Tijdens de laatste onderzoeksrunde was er 1 jong op het nest aanwezig.
- Buiten het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van sperwer aangetroffen.

Functioneel leefgebied

- Tijdens het onderzoek zijn verder geen waarnemingen van sperwer gedaan. Op basis hiervan kan worden aangenomen dat het plangebied geen essentieel leefgebied is voor

sperwer. Daarnaast heeft de soort een groot territorium en er zijn ruim voldoende alternatieven in de omgeving aanwezig.

4.3 Bosuil

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het onderzoek naar vleermuizen en marters (Tabel 2 en Tabel 3) zijn 2 waarnemingen van bosuil gedaan (zie Figuur 7).

Figuur 7: Waarnemingen van bosuil en waargenomen gedrag. Kaartbron: OpenStreetMap.

Vaste rust- en verblijfplaatsen

- Binnen het plangebied is aanwezig:
 - Eén bosuil met nestindicerend gedrag (zie Figuur 7). Dit betrof een roepende vogel in het westelijk deel van het noordelijk deel van het plangebied. Tijdens het gehele onderzoek is maar 1 keer een roepende vogel waargenomen. Ook zijn er tijdens het onderzoek geen bomen met grote boomholtes en bosuilnestkasten aangetroffen. Verder is een jagende bosuil vastgelegd op 2 opnamen op camera 36. Op basis van waarnemingen uit de NDFF kan worden aangenomen dat bosuil incidenteel bezoekt. Op ca. 700 meter ten noordwesten van het plangebied bevinden zich meerdere clusters van waarnemingen van bosuil. Hier bevindt zich waarschijnlijk de verblijfplaats. Op basis van deze gegevens kan worden aangenomen dat bosuil geen vaste rust- en verblijfplaats heeft binnen het plangebied.

- Buiten het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen en indicierend gedrag van bosuil waargenomen.

4.4 Zwarte kraai

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het onderzoek naar roofvogels (Tabel 1) is 1 nest van zwarte kraai aangetroffen (zie Figuur 8).

Figuur 8: Waarnemingen van zwarte kraai en waargenomen gedrag. Kaartbron: OpenStreetMap.

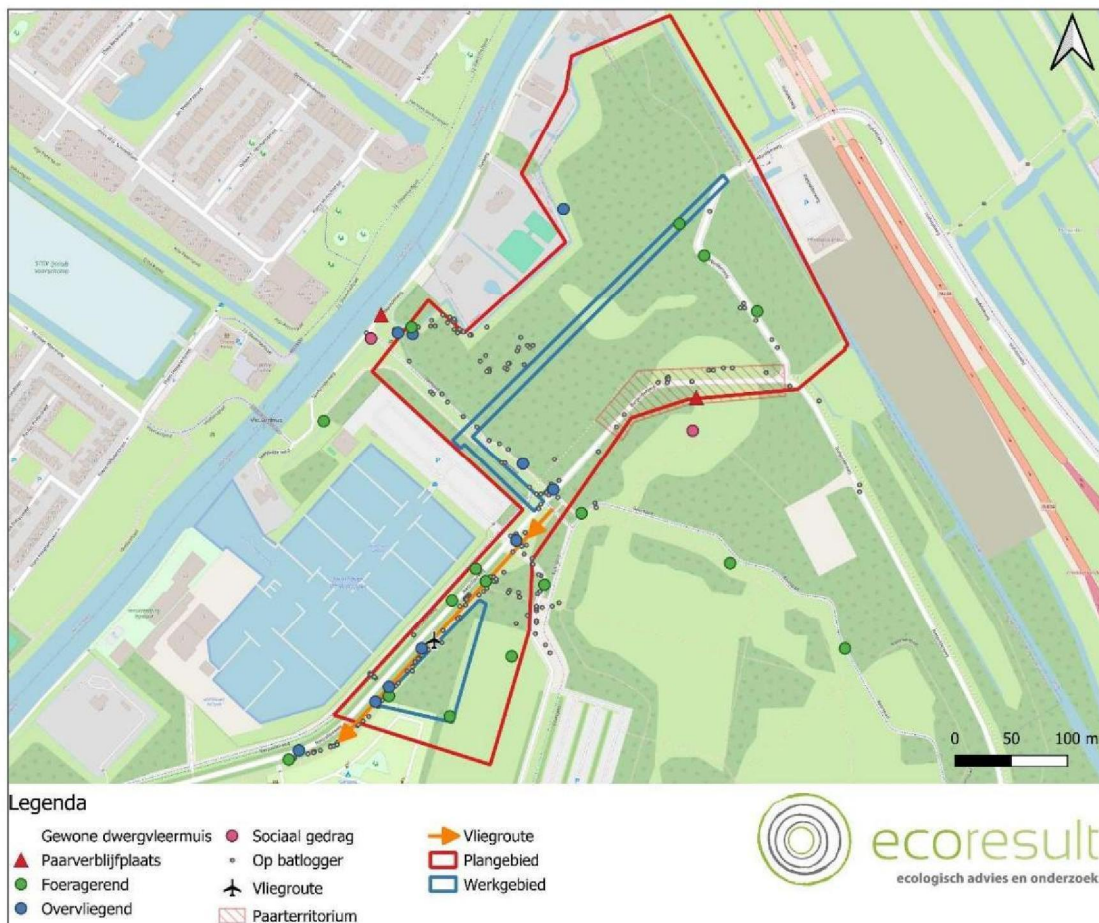
4.5 Vleermuizen

Gedurende de veldonderzoeken zijn in totaal acht vleermuissoorten waargenomen:

- Gewone dwergvleermuis
- Ruige dwergvleermuis
- Laatvlieger
- Rosse vleermuis
- Baardvleermuis
- Meervleermuis
- Watervleermuis
- Gewone grootoorvleermuis

4.5.1 Gewone dwergvleermuis

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het vleermuisonderzoek (Tabel 2) zijn 410 waarnemingen van gewone dwergvleermuizen gedaan (zie Figuur 9): 400 in het voorjaar en 10 in het najaar. Van de waarnemingen in het voorjaar zijn er 380 opnamen van batloggers. In het najaar is er geen batloggerdata.

Figuur 9: Waarnemingen van gewone dwergvleermuis en waargenomen gedrag. Kaartbron: OpenStreetMap.

Vaste rust- en verblijfplaatsen

- Binnen het plangebied is aanwezig (zie Figuur 9 en Tabel 4):
 - Eén paarverblijfplaats van 2 dieren met bijbehorend paarterritorium.
- Buiten het plangebied is aangetroffen (zie Figuur 9 en Tabel 4):
 - Eén paarverblijfplaats. Dit type verblijfplaats kan ook als winterverblijfplaats worden gebruikt door een of enkele individuen.

Tabel 4: De locaties van de aangetroffen vaste rust- en verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis binnen en buiten het plangebied. Met donkergrijs aangegeven de vaste rust- en verblijfplaatsen buiten het plangebied.

Type verblijfplaats	Individue	Datum	Adres	Opmerkingen
Paarverblijfplaats	2	22-08-2024	Langs de Rietpolderweg aan de zuidzijde van het noordelijk deel van het plangebied	Ergens in de bomen

Paarverblijfplaats	1	18-09-2024	Paarterritorium langs de Spekpolderweg en de Vliet	Verblijfplaats waarschijnlijk in de bebouwing langs de Spekpolderweg
--------------------	---	------------	--	--

Functioneel leefgebied

- Aan de noordwestzijde van het zuidelijk deel van het plangebied is essentiële vliegroute aanwezig. Tussen de bomenrij langs de Rietpolderweg en de te kappen bosschage vlogen in een periode van 15 minuten 20 dieren naar zuidwest.
In de rest van het plangebied zijn ook overvliegende dieren waargenomen, maar dit betroffen diffuus overvliegende dieren zonder duidelijke richting.
- Er zijn binnen het plangebied op meerdere plaatsen foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Het gehele plangebied wordt gebruikt als foerageergebied. Het betreft in de meeste gevallen kleine groepjes van maximaal 5 exemplaren.

4.5.2 Ruige dwergvleermuis

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het vleermuisonderzoek (Tabel 2) zijn 20 waarnemingen van ruige dwergvleermuis gedaan (zie Figuur 10): 19 in het voorjaar en 1 in het najaar.

Figuur 10: Waarnemingen van ruige dwergvleermuis en waargenomen gedrag. Kaartbron: OpenStreetMap.

Vaste rust- en verblijfplaatsen

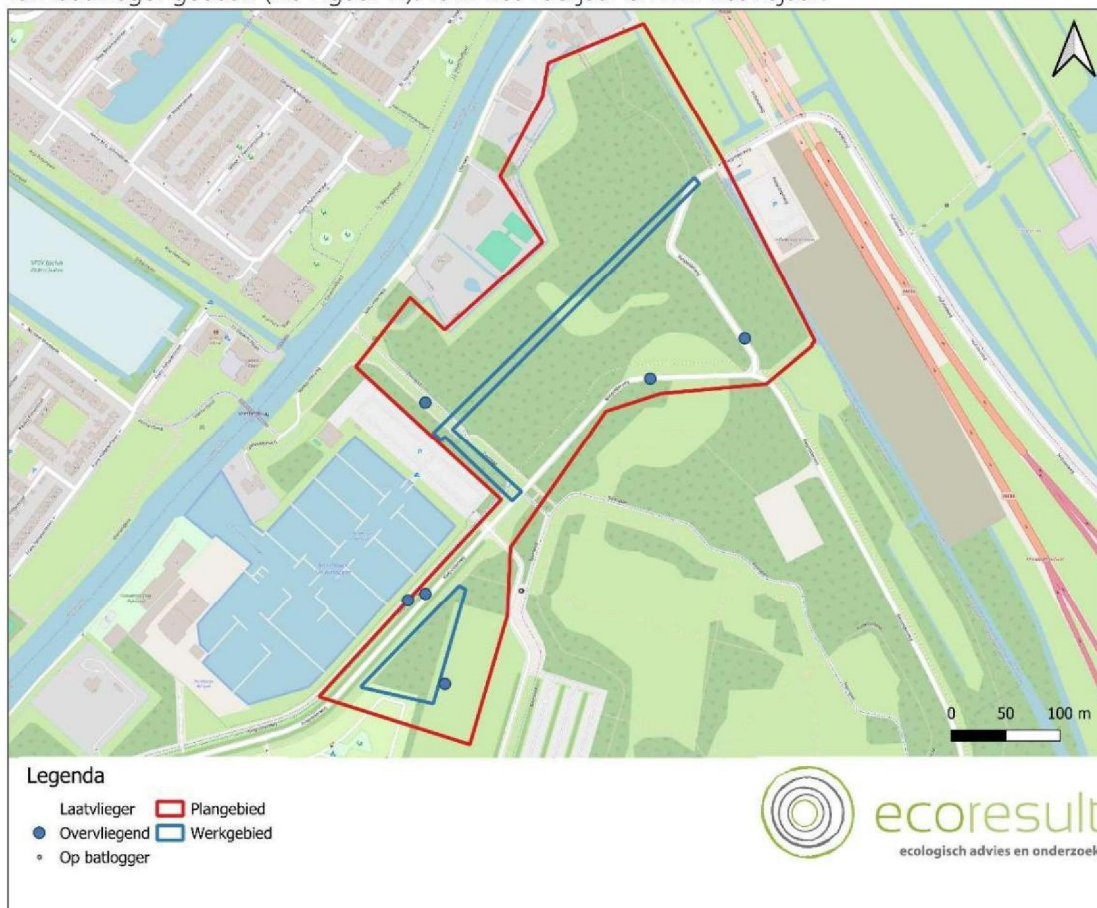
- Binnen en buiten het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis aangetroffen

Functioneel leefgebied

- Tijdens het onderzoek zijn in het noordelijk deel van het plangebied enkele foeragerende dieren waargenomen. Het maximaal aantal dieren betrof 3 exemplaren. Ook buiten het plangebied zijn enkele foeragerende dieren waargenomen.
- Tijdens het onderzoek is maar 1 overvliegende ruige dwergvleermuis waargenomen. Er is geen sprake van een essentiële vliegroute.

4.5.3 Laatvlieger

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het vleermuisonderzoek (Tabel 2) zijn 10 waarnemingen van laatvlieger gedaan (zie Figuur 11): 10 in het voorjaar en 2 in het najaar.

Figuur 11: Waarnemingen van laatvlieger en waargenomen gedrag. Kaartbron: OpenStreetMap.

Vaste rust- en verblijfplaatsen

- Binnen en buiten het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van laatvlieger aangetroffen.

Functioneel leefgebied

- Tijdens het onderzoek zijn binnen het plangebied 6 waarnemingen van laatvlieger gedaan. Dit betreffen allen overvliegende dieren zonder binding met het plangebied. Waarschijnlijk betreffen het dieren die in een meer open habitat gaan foerageren.

4.5.4 Rosse vleermuis

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het vleermuisonderzoek (Tabel 2) zijn 59 waarnemingen van rosse vleermuis gedaan (zie Figuur 12): 58 in het voorjaar en 1 in het najaar.

Figuur 12: Waarnemingen van rosse vleermuis en waargenomen gedrag. Kaartbron: OpenStreetMap.

Vaste rust- en verblijfplaatsen

- Binnen en buiten het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van rosse vleermuis aangetroffen.

Functioneel leefgebied

- Tijdens het onderzoek zijn in het noordelijk deel van het plangebied meerdere foeragerende dieren waargenomen met name in het zuidoostelijk deel van het noordelijke deel van het plangebied. De dieren foerageerde hier zowel in avond als in de ochtend en waren voor langere tijd aanwezig. Op basis hiervan betreft het hier essentieel foerageergebied.

- Daarnaast zijn er 5 overvliegende dieren waargenomen. Dit betreffen hoog overvliegende dieren zonder binding met het plangebied.

4.5.5 Baardvleermuis

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het vleermuisonderzoek (Tabel 2) zijn 3 waarnemingen van baardvleermuis gedaan in het voorjaar (zie Figuur 13).

Figuur 13: Waarnemingen van baardvleermuis en waargenomen gedrag. Kaartbron: OpenStreetMap.

Vaste rust- en verblijfplaatsen

- Binnen en buiten het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van baardvleermuis aangetroffen.

Functioneel leefgebied

- Tijdens het onderzoek zijn binnen het plangebied 3 waarnemingen van baardvleermuis gedaan. Dit betreffen batlogger opnamen van een foeragerend dier (te horen aan de geluiden op de opname) wat is opgenomen op 8 juli in de ochtend en op 9 juli in de avond.

4.5.6 Meervleermuis

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het vleermuisonderzoek (Tabel 2) is 1 waarneming van meervleermuis gedaan in het voorjaar (zie Figuur 14).

Figuur 14: Waarnemingen van meervleermuis en waargenomen gedrag. Kaartbron: OpenStreetMap.

Vaste rust- en verblijfplaatsen

- Binnen en buiten het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van meervleermuis aangetroffen.

Functioneel leefgebied

- Tijdens het onderzoek is binnen het plangebied 1 waarneming gedaan van een meervleermuis. Het betrof een diffuus overvliegend dier zonder binding met het plangebied.

4.5.7 Watervleermuis

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het vleermuisonderzoek (Tabel 2) zijn binnen het plangebied en de directe omgeving 4 waarnemingen van watervleermuis gedaan in het voorjaar (zie Figuur 15).

Figuur 15: Waarnemingen van watervleermuis en waargenomen gedrag. Kaartbron: OpenStreetMap.

Vaste rust- en verblijfplaatsen

- Binnen en buiten het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van watervleermuis aangetroffen.

Functioneel leefgebied

- Tijdens het onderzoek zijn binnen het plangebied 4 waarnemingen gedaan van watervleermuis. Het betrof diffuus overvliegende dieren zonder binding met het plangebied.
- Buiten het plangebied (niet op Figuur 15) zijn boven water meerdere foeragerende watervleermuizen aangetroffen.

4.5.8 Gewone grootoorvleermuis

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het vleermuisonderzoek (Tabel 2) zijn 6 waarnemingen van gewone grootoorvleermuis gedaan in het voorjaar (zie Figuur 16).

Figuur 16: Waarnemingen van gewone grootoorvleermuis en waargenomen gedrag. Kaartbron: OpenStreetMap.

Vaste rust- en verblijfplaatsen

- Binnen het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van gewone grootoorvleermuis aangetroffen. Echter zijn er binnen het plangebied waarnemingen van foeragerende en overvliegende gewone grootoorvleermuizen. Deze soort heeft zijn verblijfplaats dichtbij zijn foerageergebied (minder dan 200 meter). Hierdoor is het niet uitgesloten dat de soort een verblijfplaats heeft binnen het plangebied. Gezien het lage aantal dieren gaan we uit van een zomerverblijfplaats.
- Buiten het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van gewone grootoorvleermuis aangetroffen.

Functioneel leefgebied

- Tijdens het onderzoek zijn binnen het plangebied 2 waarnemingen gedaan van overvliegende gewone grootoorvleermuizen. De dieren vlogen niet in een specifieke richting en maakt geen gebruik van structuren. Er is geen sprake van essentiële vliegroute
- In het noordelijke deel van het plangebied zijn foeragerende dieren waargenomen. Eén exemplaar op 8 juli in de ochtend en 2 verschillende exemplaren op 9 juli in de avond.

4.6 Marterachtigen

Gedurende het veldonderzoek naar marterachtigen (Tabel 3) werden in totaal 2.846 opnames gemaakt (zie Tabel 5 en Tabel 6).

Tabel 5: Geregistreerde soorten in periode 1 binnen het plangebied.

Wildcamera's verlengde Rietpolderweg, Egelskop, Vlietland					
Opnamedata: periode 1 (A): 3 juni t/m 13 juli 2024					
Camera 29A	Camera 30A	Camera 31A	Camera 34A	Camera 36A	Camera 39A
32 opnames	23 opnames	624 opnames	402 opnames	74 opnames	229 opnames
Vos	Vos	Vos	Vos	Vos	Vos
Eekhoorn	Houtduif	Wezel	Boommarter	Wezel	Wezel
Egel	Huiskat	Boommarter	Bosmuis	Boommarter	Eekhoorn
5.1.2e		Eekhoorn	Roodborst	Eekhoorn	Bosmuis
		Bosmuis	Zanglijster	Bosmuis	Rosse woelmuis
		Bosspitsmuis spec.	5.1.2e	Egel	Huisspitsmuis
		Egel	Gaai	Bosuil	Bosspitsmuis spec.
		Buizerd	Heggenmus	Roodborst	Roodborst
		Grote bonte specht	Winterkoning	Zanglijster	Zanglijster
		Roodborst	Huiskat	5.1.2e	
		Zanglijster	5.1.2e		
		5.1.2e		Heggenmus	
		Heggenmus			
		Winterkoning			
		Huiskat			
		Hond			

Tabel 6: Geregistreerde soorten in periode 2 binnen het plangebied.

Wildcamera's verlengde Rietpolderweg, Egelskop, Vlietland					
Opnamedata: periode 2 (B): 13 juli t/m 23 augustus 2024					
Camera 29B	Camera 30B	Camera 31B	Camera 34B	Camera 36B	Camera 39B
273 opnames	139 opnames	397 opnames	99 opnames	432 opnames	122 opnames
Vos	Vos	Vos	Vos	Vos	Vos
Eekhoorn	Eekhoorn	Bosmuis	Wezel	Eekhoorn	Eekhoorn
Haas	Bosmuis	Huisspitsmuis	Bosmuis	Bosmuis	Bosmuis
Bosmuis	Houtduif	Egel	Gaai	Bosspitsmuis spec.	Huisspitsmuis
Bruine rat	Roodborst	Roodborst	Winterkoning	Roodborst	Bosspitsmuis spec.
Egel	Zanglijster	Zanglijster	Huiskat	Zanglijster	Egel
Roodborst	Huiskat	Winterkoning		5.1.2e	Houtduif
Zanglijster		Huiskat		Tjiftjaf	Roodborst
5.1.2e				Gaai	Zanglijster
Huiskat				Heggenmus	Tjiftjaf
				Winterkoning	Heggenmus
				Huiskat	

4.6.1 Boommarter

Tijdens het cameraonderzoek naar marterachtigen is aanwezigheid van boommarter op beeld bevestigd op camera's 31, 34 en 36 (zie Figuur 17). Het gaat om in totaal om 4 beelden, waarop passerende dieren te zien zijn. Gezien de borsttekening van de boommarter lijken alle beelden te gaan om hetzelfde mannetje (zie Figuur 18).

Vaste rust- en verblijfplaatsen

- Binnen het plangebied: Het gaat om een klein aantal beelden van een soort die een groot territorium heeft (ca. 250 – 350 hectare). Ook zijn er geen grote boomholten aangetroffen van boommarter. Hierdoor kan uitgesloten worden dat boommarter een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied heeft.
- Buiten het plangebied is boommarter niet waargenomen.

Functioneel leefgebied

- Omdat boommarter wel op 3 camerolocaties is vastgelegd is een het plangebied wel onderdeel van het essentiële leefgebied (jachtgebied en migratieroute) van boommarter.

Figuur 17: Plaatsen waar boommarter op camera is vastgelegd.

Figuur 18: Camerabeeld van boommarter vastgelegd op camera 31A.

4.6.2 Steenmarter

Tijdens het cameraonderzoek naar marters en de overige onderzoeken is geen steenmarter aangetroffen. Ook zijn er van deze soort geen sporen gevonden. Vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel gebied zijn afwezig.

4.6.3 Eekhoorn

Tijdens het cameraonderzoek naar marterachtigen is aanwezigheid van eekhoorn op beeld bevestigd op 8 verschillende locaties. Het betreft de camera's 29A, 29B, 30B, 31A, 36A, 36B, 39A en 39B (zie Figuur 19). Het gaat om in totaal om 37 beelden, waarop passerende en foeragerende dieren te zien zijn (zie Figuur 20). Daarnaast is in het noordelijk deel van het plangebied een overstekend dier waargenomen.

Vaste rust- en verblijfplaatsen

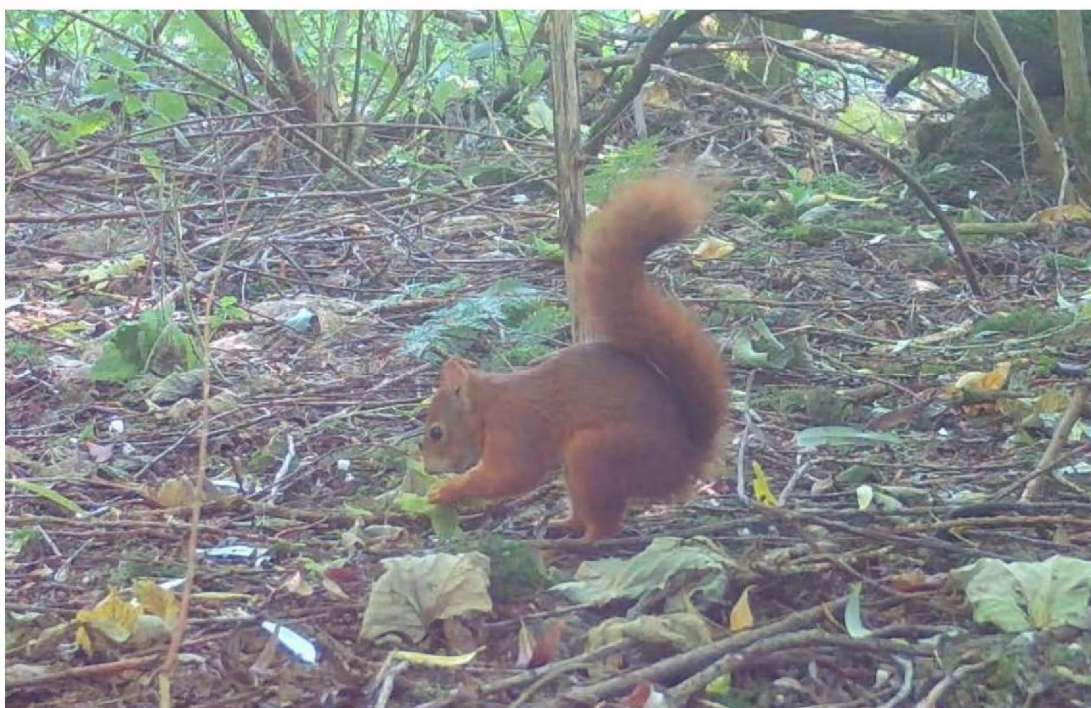
- Binnen het plangebied: Gezien het groot aantal beelden op 8 verschillende cameralocaties geeft aan dat eekhoorn ergens in het plangebied 1 of meer verblijfplaatsen heeft.
- Buiten het plangebied is eekhoorn niet waargenomen.

Functioneel leefgebied

- Het groot aantal beelden op veel locaties binnen het plangebied betekend dat het plangebied essentieel leefgebied is voor eekhoorn.

Figuur 19: Plaatsen waar eekhoorn op camera op camera is vastgelegd en is waargenomen.

Figuur 20: Camerabeeld van eekhoorn vastgelegd op camera 36B.

4.6.4 Wezel

Tijdens het cameraonderzoek naar marterachtigen is aanwezigheid van wezel op beeld bevestigd op 5 camera's: 30, 31, 34, 36 en 39 (zie Figuur 21). Het gaat om in totaal om 10 beelden, waarop passerende dieren te zien zijn.

Gezien het aantal beelden van wezel op 5 cameralecaties is vast te stellen dat het plangebied essentieel leefgebied betreft voor wezel.

Wezel betreft een Nationaal beschermde soort die in Zuid-Holland is vrijgesteld. De soort valt onder de Zorgplicht.

Figuur 21: Plaatsen waar wezel op camera is vastgelegd.

4.6.5 Vos

Tijdens het cameraonderzoek naar marterachtigen is aanwezigheid van vos op beeld bevestigd op 12 locaties (alle camera's, (zie Figuur 22). Het gaat om in totaal om 231 beelden, waarop passerende dieren en foeragerende dieren te zien zijn (zie Figuur 23). Ook is 2 maal vastgelegd dat een vos met een grote prooi (gans) langs komt lopen.

Gezien het groot aantal beelden van vos op alle cameralecaties moet er binnen het plangebied een vaste rust- en verblijfplaats van vos aanwezig zijn. Daarnaast is het plangebied essentieel leefgebied voor vos.

Vos betreft een Nationaal beschermde soort die in Zuid-Holland is vrijgesteld. De soort valt onder de Zorgplicht.

Figuur 22: Plaatsen waar vos op camera is vastgelegd.

Figuur 23: Camerabeeld van vos vastgelegd op camera

4.7 Specifieke zorgplicht soorten

Tijdens het hele onderzoek zijn binnen het plangebied waarnemingen verricht van soorten die vallen onder de specifieke zorgplicht.

Vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied binnen het plangebied:

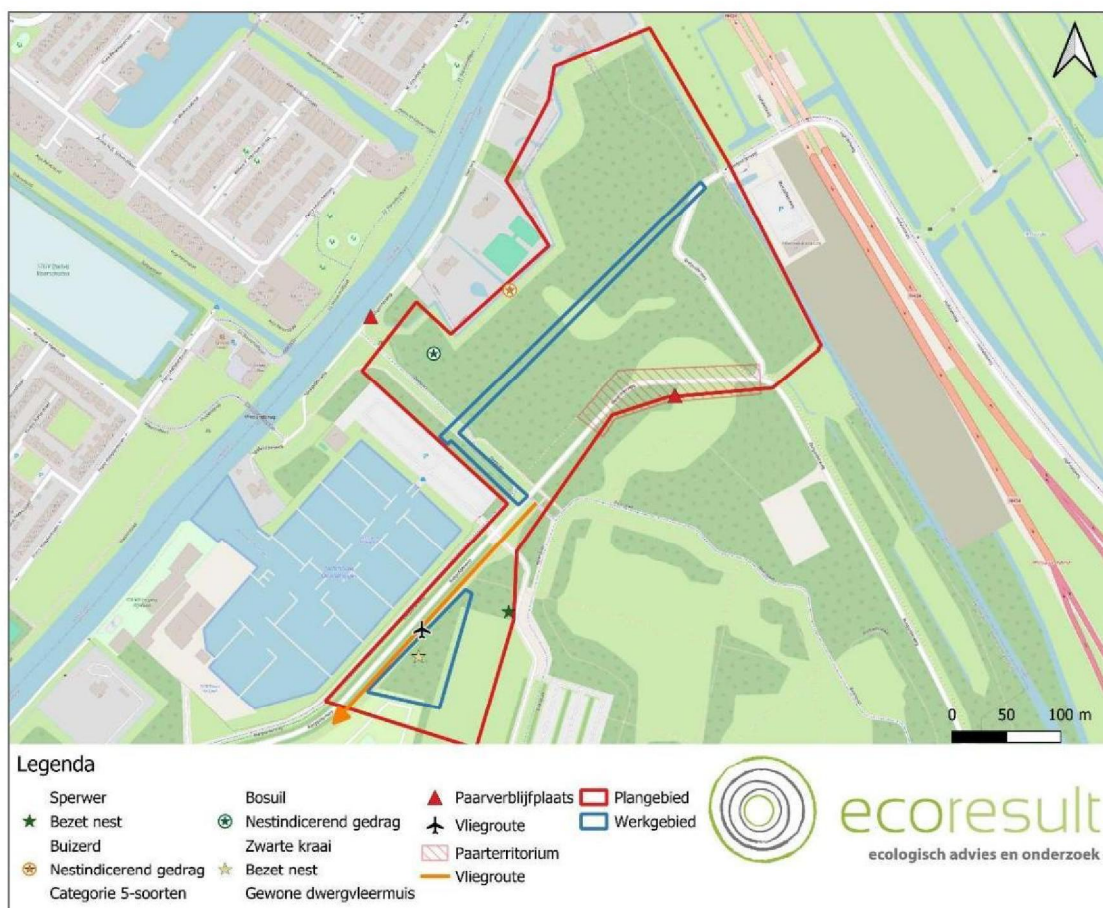
- Vaste rust- en verblijfplaats en functioneel leefgebied van vos in het hele plangebied.
- Functioneel leefgebied van wezel in bijna het hele plangebied.
- Vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van bosmuis in het hele plangebied.
- Functioneel leefgebied van egel in vrijwel het hele plangebied
- Functioneel leefgebied van rosse woelmuis (alleen camera 39A)
- Functioneel leefgebied van huisspitsmuis (camera's 31B, 39A en 39B)
- Functioneel leefgebied van bosspitsmuis spec. (camera's 31A, 36B, 39A en 39B)
- Functioneel leefgebied van houtduif (camera's 30A, 30B en 39B)
- Functioneel leefgebied van grote bonte specht (camera 31A)
- Vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van zanglijster in het hele plangebied. Van deze soort staan ook meerdere pas uitgevlogen jongen op de camerabeelden.
- Vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van merel in het hele plangebied. Van deze soort staan ook meerdere pas uitgevlogen jongen op de camerabeelden.
- Vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van roodborst in het hele plangebied. Van deze soort staan ook meerdere pas uitgevlogen jongen op de camerabeelden.
- Functioneel leefgebied van koolmees (camera 36A)
- Functioneel leefgebied van tjiftjaf (camera's 36B en 39B)
- Functioneel leefgebied van gaai (camera's 34A, 34B en 36B)
- Functioneel leefgebied van heggemus (camera's 31A, 34A, 36A, en 36B)
- Functioneel leefgebied van winterkoning (camera's 31A, 31B, 34A en 36B).
- Functioneel leefgebied van gewone pad.

4.8 Conclusie onderzoeksresultaten

- Binnen het plangebied zijn aanwezig:
 - 1 vaste rust- en verblijfplaats van sperwer
 - 1 vaste rust- en verblijfplaats van zwarte kraai
 - 1 paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis
 - Een essentiële vliegroute van gewone dwergvleermuis
 - Essentieel foerageergebied van gewone dwergvleermuis
 - Essentieel foerageergebied van ruige dwergvleermuis
 - Essentieel foerageergebied van rosse vleermuis
 - Essentieel foerageergebied van baardvleermuis
 - 1 Vaste rust- en verblijfplaats van gewone grootoorvleermuis
 - Foerageergebied van gewone grootoorvleermuis

- Essentieel leefgebied van boommarter
- Essentieel leefgebied van eekhoorn
- Specifieke zorgplicht:
 - Van de volgende soorten zijn er vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig: vos, bosmuis, zanglijster merel en roodborst. Daarnaast is essentieel leefgebied aanwezig van: Vos, wezel, egel, bosmuis, huisspitsmuis, bosspitsmuis spec., houtduif, grote bonte specht, roodborst, zanglijster, merel, koolmees, tjiftjaf, gaai, heggenmus en winterkoning.
- Buiten het plangebied zijn aangetroffen:
 - 1 paarverblijfplaats/paarterritorium van gewone dwergvleermuis. Dit type verblijfplaats kan ook als winterverblijfplaats worden gebruikt door een of enkele individuen.

In Figuur 24 staan alle aangetroffen verblijfplaatsen in en rondom het plangebied weergegeven.

Figuur 24: Overzicht van alle aangetroffen voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen in en rondom het plangebied. Kaartbron OpenStreetMap.

5 Effectbeoordeling

5.1 Vogelrichtlijn

5.1.1 Buizerd

Door de werkzaamheden worden geen vaste rust- en verblijfplaatsen van buizerd weggenomen. Negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen of overig beschermd leefgebied zijn uitgesloten. De Wet natuurbescherming wordt niet overtreden. Het nemen van maatregelen is niet nodig.

5.1.2 Sperwer

In het zuidelijk deel van het plangebied is een vaste rust- en verblijfplaats van sperwer aanwezig. Dit nest bevindt zich op 35 meter van het te kappen gedeelte in het zuiden van het plangebied. De verstoringafstand van een nestplaats van sperwer is 75 meter. Door het kappen van een groot aantal bomen ruim binnen de verstoringafstand van sperwer kan worden aangenomen dat de nestplaats verstoord wordt. Op de locatie waar deze bosschage wordt gekapt komt een parkeerplaats wat ook verstoring veroorzaakt. Door deze ontwikkelingen kan aangenomen worden dat de vaste rust- en verblijfplaats van sperwer wordt weggenomen.

Hierdoor is sprake van de volgende vergunningplichtige activiteiten:

- *Art 11.37 lid 1 sub b: Het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels.*

Het art 11.37 lid 1 sub d: "*Het opzettelijk storen van vogels*" is niet van toepassing, omdat er sprake is van de uitzondering zoals gesteld in art. 11.37 lid 3 Bal: "Het verbod op het opzettelijk storen van vogels, bedoeld in art 11.37 lid 1 sub d geldt niet als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort." Door het treffen van mitigerende maatregelen (zie Hoofdstuk 6) komt de gunstige staat van instandhouding niet in het geding.

Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit is nodig (zie Paragraaf 5.5) evenals het treffen van maatregelen (zie Hoofdstuk 6).

5.1.3 Bosuil

Door de werkzaamheden worden geen vaste rust- en verblijfplaatsen van bosuil weggenomen. Negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen of overig beschermd leefgebied zijn uitgesloten. De Omgevingswet wordt niet overtreden. Het nemen van maatregelen is niet nodig.

5.1.4 Zwarte kraai

Binnen het zuidelijk werkgebied in het plangebied is 1 vaste rust- en verblijfplaatsen van zwarte kraai aanwezig. Door de kap van de bomen in het zuidelijk deel van het plangebied, zal deze verblijfplaats worden weggenomen. Er is echter pas een overtreding op de Omgevingswet wanneer er in de directe omgeving van de huidige nestplaatsen geen alternatieven beschikbaar zijn. Buiten het plangebied zijn veel alternatieven aanwezig. Daarnaast heeft zwarte kraai een gunstige staat van

instandhouding. Nesten van niet jaarrond beschermde vogels vallen alleen tijdens het broedseizoen (1 maart - 15 augustus) onder de bescherming van de wet. Wanneer buiten het broedseizoen de bomen worden gekapt kunnen de werkzaamheden doorgaan ten aanzien van zwarte kraai.

5.2 Habitatrichtlijn

5.2.1 Gewone dwergvleermuis

De aanwezige paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis bevindt zich niet in het deel waar de werkzaamheden plaatsvinden. Deze verblijfplaats bevindt zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden, die op ca. 60 meter van de paarverblijfplaats plaatsvinden.

Het plangebied wordt door veel gewone dwergvleermuizen gebruikt als foerageergebied. Aangezien het om meerdere groepjes gaat die langer foerageren verspreid over het hele plangebied en binnen het werkgebied, kan worden aangenomen dat het hier om essentieel foerageergebied gaat. Het kappen van een groot aantal bomen binnen het plangebied kan een negatief effect hebben op dit essentiële foerageergebied.

Daarnaast bevindt zich langs de westzijde van het zuidelijk deel van het plangebied een essentiële vliegroute. Door het kappen van de bomen in het zuidelijk deel van het plangebied, zal er een negatief effect optreden op deze essentiële vliegroute.

Hierdoor is sprake van de volgende vergunningplichtige activiteiten:

- *Art 11.46 lid 1 sub b: Het opzettelijk verstoren van dieren zoals bedoeld onder art 11.46 lid 1a.*

Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit is nodig (zie Paragraaf 5.5) evenals het treffen van maatregelen (zie Hoofdstuk 6).

De aanwezige vaste rust- en verblijfplaats buiten de begrenzing van het plangebied blijft behouden. Deze bevindt zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Dichtstbijzijnde verblijfplaats buiten het plangebied bevindt zich op een afstand van circa 50 meter.

5.2.2 Ruige dwergvleermuis

Binnen en grenzend aan het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis aanwezig. Wel zijn er meerdere foeragerende ruige dwergvleermuizen waargenomen binnen het plangebied. Echter waren de foeragerende dieren niet aanwezig binnen het werkgebied. Negatieve effecten zijn derhalve uitgesloten. Het aanvragen van een vergunning op grond van de Omgevingswet met betrekking tot ruige dwergvleermuis of het treffen van aanvullende maatregelen is niet nodig.

5.2.3 Laatvlieger

Binnen en grenzend aan het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen of essentieel leefgebied van laatvlieger aanwezig. Negatieve effecten zijn derhalve uitgesloten. Het aanvragen

van een vergunning op grond van de Omgevingswet met betrekking tot laatvlieger of het treffen van aanvullende maatregelen is niet nodig.

5.2.4 Rosse vleermuis

Binnen en grenzend aan het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van rosse vleermuis aanwezig. Wel zijn er meerdere foeragerende rosse vleermuizen waargenomen binnen het plangebied. Binnen het plangebied is essentieel foerageergebied aanwezig van rosse vleermuis. De foeragerende dieren waren aanwezig in de directe omgeving van de aan te leggen weg. Het kappen van een groot aantal bomen binnen het plangebied kan een negatief effect hebben op het essentiële foerageergebied van rosse vleermuis.

Hierdoor is sprake van de volgende vergunningplichtige activiteiten:

- *Art 11.46 lid 1 sub b: Het opzettelijk verstoren van dieren zoals bedoeld onder art 11.46 lid 1a.*

Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit is nodig (zie Paragraaf 5.5) evenals het treffen van maatregelen (zie Hoofdstuk 6).

5.2.5 Baardvleermuis

Binnen en grenzend aan het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van baardvleermuis aanwezig. Wel zijn er in de omgeving van het werkgebied een paar foeragerende dieren waargenomen. Aangezien het hier om terugkerende dieren gaat, kan worden aangenomen dat het foerageergebied essentieel is voor baardvleermuis. Het kappen van een groot aantal bomen binnen het plangebied kan een negatief effect hebben op dit essentiële foerageergebied.

Hierdoor is sprake van de volgende vergunningplichtige activiteiten:

- *Art 11.46 lid 1 sub b: Het opzettelijk verstoren van dieren zoals bedoeld onder art 11.46 lid 1a.*

Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit is nodig (zie Paragraaf 5.5) evenals het treffen van maatregelen (zie Hoofdstuk 6).

5.2.6 Meervleermuis

Binnen en grenzend aan het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen of essentieel leefgebied van meervleermuis aanwezig. Negatieve effecten zijn derhalve uitgesloten. Het aanvragen van een vergunning op grond van de Omgevingswet met betrekking tot meervleermuis of het treffen van aanvullende maatregelen is niet nodig.

5.2.7 Watervleermuis

Binnen en grenzend aan het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen of essentieel leefgebied van watervleermuis aanwezig. Negatieve effecten zijn derhalve uitgesloten. Het aanvragen van een vergunning op grond van de Omgevingswet met betrekking tot watervleermuis of het treffen van aanvullende maatregelen is niet nodig.

5.2.8 Gewone grootoorvleermuis

Binnen en grenzend aan het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van gewone grootoorvleermuis aanwezig. Echter heeft deze soort zijn verblijfplaats altijd dichtbij bij leefgebied. Op basis van de waarnemingen is het niet uitgesloten dat de soort een verblijfplaats heeft binnen het plangebied. Op basis van het lage aantal, gaan we uit van een zomerverblijfplaats. Het kappen van de bomen in het noordelijk deel van het plangebied kan negatief effect hebben op de aanwezige vaste rust- en verblijfplaats.

In de omgeving van het werkgebied een paar foeragerende dieren waargenomen. Aangezien het hier om terugkerende dieren gaat, kan worden aangenomen dat het foerageergebied essentieel is voor gewone grootoorvleermuis. Het kappen van een groot aantal bomen binnen het plangebied kan een negatief effect hebben op dit essentiële foerageergebied.

Hierdoor is sprake van de volgende vergunningplichtige activiteiten:

- *Art 11.46 lid 1 sub b: Het opzettelijk verstoren van dieren zoals bedoeld onder art 11.46 lid 1a.*
- *Art 11.46 lid 1 sub d: Het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren zoals bedoeld onder art 11.46 lid 1a.*

Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit is nodig (zie Paragraaf 5.5) evenals het treffen van maatregelen (zie Hoofdstuk 6).

5.3 Nationaal beschermde soorten

5.3.1 Boommarter

Door de werkzaamheden wordt leefgebied (migratieroute) van boommarter permanent weggenomen. De aan te leggen weg loopt dwars door het plangebied, waardoor er een extra barrière door het plangebied loopt.

Hierdoor is sprake van de volgende vergunningplichtige activiteit:

- *Art 11.54 lid 1 sub b: Het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren zoals benoemd onder art 11.54 lid*

1.2

Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit is nodig (zie Paragraaf 5.5) evenals het treffen van maatregelen (zie Hoofdstuk 6).

5.3.2 Eekhoorn

Door de werkzaamheden worden mogelijke vaste rust- en verblijfplaatsen en leefgebied van eekhoorn permanent weggenomen. Naast het verdwijnen van foerageergebied loopt de nieuw aan te leggen weg dwars door het leefgebied van eekhoorn, waardoor er een extra barrière door het plangebied loopt.

Hierdoor is sprake van de volgende vergunningplichtige activiteit:

- *Art 11.54 lid1 sub b: Het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren zoals benoemd onder art 11.54 lid 1a.*

Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit is nodig (zie Paragraaf 5.5) evenals het treffen van maatregelen (zie Hoofdstuk 6).

5.4 Specifieke zorgplicht soorten

Door de werkzaamheden worden vaste rust- en verblijfplaatsen van vos, bosmuis, roodborst, zanglijster en merel weggenomen. Daarnaast wordt leefgebied van wezel, vos, egel, bosmuis, huisspitsmuis, bosspitsmuis spec., houtduif, grote bonte specht, roodborst, zanglijster, merel, koolmees, tiftjaf, gaai, heggenmus, winterkoning en mogelijk meer algemene vogels die niet op de camera's staan weggenomen. Hierdoor is het nodig maatregelen te nemen om zo te voldoen aan de specifieke zorgplicht, zoals benoemd in art. 11.27 van het Bal. De maatregelen zijn benoemd in Hoofdstuk 6.8.

5.5 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit

Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit (of een vrijstelling) kan uitsluitend worden verleend, als voldaan is aan drie cumulatieve voorwaarden. Een uitgebreidere uiteenzetting van de voorwaarden is opgenomen in Bijlage 1:

- Afwezigheid van reële alternatieven (planning, werkwijze, locatie).
- Wettelijk belang van de werkzaamheden (verschilt per beschermingscategorie).
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort. Dit is onder andere afhankelijk van de ruimtelijke spreiding van de soort in de directe omgeving. Dit kan worden voorkomen door het treffen van voldoende mitigerende/compenserende maatregelen.

Het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit is noodzakelijk voor soorten die onder de bescherming vallen van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of nationaal beschermde soorten. Soorten die onder de specifieke zorgplicht vallen zijn niet vergunningplichtig. Om te beoordelen of aan deze voorwaarden wordt voldaan zal een toetsing van de belangen en de alternatieven plaatsvinden en een ecologische toetsing. De richtlijn voor het behandelen van een aanvraag bedraagt 8 weken met de mogelijkheid om dit eenmalig te verlengen met 6 weken. In de praktijk wordt hier soms (sterk) van afgeweken.

6 Maatregelen

6.1 Algemeen

In totaal gaan als gevolg van de werkzaamheden de volgende ecologische waarden verloren:

- Sperwer:
 - 1 vaste rust- en verblijfplaats.
- Zwarte kraai:
 - 1 vaste rust- en verblijfplaats.
- Gewone dwergvleermuis:
 - Essentieel foerageergebied
 - Essentiële vliegroute.
- Baardvleermuis:
 - Essentieel foerageergebied
- Gewone grootoorvleermuis:
 - Zomerverblijfplaats
 - Essentieel foerageergebied
- Boomarter:
 - Essentieel leefgebied
- Eekhoorn:
 - Vaste rust- en verblijfplaats Essentieel leefgebied
- Specifieke zorgplicht soorten:
 - Vaste rust- en verblijfplaatsen van vos, bosmuis, roodborst, zanglijster en merel.
 - Functioneel leefgebied wezel, vos, egel, bosmuis, huisspitsmuis, bosspitsmuis spec., houtduif, grote bonte specht, roodborst, zanglijster, merel, koolmees, tijtjaf, gaai, heggenmus en winterkoning

Mitigerende maatregelen zijn noodzakelijk om de functionaliteit van het gebied te blijven behouden.

- Er moet een activiteitenplan worden opgesteld waarin de maatregelen uitgebreid besproken worden en concreet, uitvoerbaar moeten worden gemaakt.
- Deze mitigerende maatregelen dienen in samenspraak met een ecooloog en de opdrachtgever verder uitgewerkt te worden en concreet te worden beschreven in een ecologisch werkprotocol. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde onder de betrokkenen bekend te zijn en op het werk aanwezig te zijn

6.2 Sperwer

6.2.1 Te treffen maatregelen

- Kap van de bomen in de periode september – maart. Een ecologisch deskundige dient voorafgaand aan de kapwerkzaamheden te controleren of het nest daadwerkelijk niet in gebruik is.
- Binnen een afstand van 50 meter tot de behouden bosvakken mogen tijdens het broedseizoen geen voor sperwer (april – augustus) versturende werkzaamheden worden uitgevoerd. In samenspraak met de begeleidend ecologisch deskundige met ruime

ervaring met roofvogels zal een overzicht moeten worden opgesteld van verstorende en niet-verstorende werkzaamheden.

- Binnen het plangebied is voldoende alternatief habitat aanwezig waar sperwer een nieuw nest kan realiseren door het zelf te bouwen of door een ander nest in gebruik te nemen, bijvoorbeeld van de zwarte kraai. Ook rondom het plangebied is voldoende alternatief habitat voor sperwer aanwezig.
- Behoud van het bos op langere termijn.
- Behoud variatie van grote hoge bomen met ondergroei.
- De mitigerende maatregelen dienen in samenspraak met de opdrachtgever verder uitgewerkt te worden en concreet te worden beschreven in een ecologisch werkprotocol. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde onder de betrokken bekend te zijn en op het werk aanwezig te zijn. Alle werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd conform dit ecologisch werkprotocol.

6.3 Zwarte kraai

Nesten van Niet Jaarrond beschermde vogels vallen alleen tijdens het broedseizoen (1 maart - 15 augustus) onder de bescherming van de wet. Na het broedseizoen mogen de bomen waarin het nest zich bevindt worden gekapt.

6.4 Aanbieden alternatief foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen (gewone dwergvleermuis, baardvleermuis en gewone grootoorvleermuis)

6.4.1 Voorafgaand aan de werkzaamheden

- Het vervangende foerageergebied en vliegroute moet zo goed en zo snel mogelijk de oorspronkelijke situatie (gaan) benaderen wat betreft hoogte, dichtheid, structuur, oriëntatie, en dergelijke.
- Het kost een beplanting veelal minimaal 2 tot 3 jaar om uit te kunnen groeien en vergelijkbaar te functioneren als de oude beplanting en zo een voldoende beschut gebied met een voldoende groot insectenaanbod te leveren dat ook gebruikt wordt door de gewone en ruige dwergvleermuis.
- Belangrijk is dat het oppervlak waar gejaagd kan worden en vooral het insectenaanbod, niet onderdoet voor de oorspronkelijke locatie. Voor de prooidieren van de gewone dwergvleermuis en watervleermuis is de aanwezigheid van water van belang.
- Het vervangende foerageergebied en vliegroute moet tijdig voor aanvang van de activiteiten aanwezig zijn om de dieren het nieuwe gebied te laten ontdekken, zodat het voor hen kan functioneren.
- Het vervangende foerageergebied en vliegroute moet bij voorkeur gelegen zijn nabij het oorspronkelijke foerageergebied maar buiten de invloedssfeer van de activiteiten
- Het vervangende foerageergebied moet via vliegroutes bereikbaar zijn vanuit de verschillende vormen van verblijfplaatsen

- Gestreefd moet worden naar een begroeiing die in de eerste zomer een porositeit heeft van minder dan 50% en na 2 -3 jaar een porositeit van minder dan 30% heeft. Dit kan bereikt worden door bijvoorbeeld:
 - Gebruik te maken van een dubbele bomenrij met een plantafstand van 0,5 x de hoogte van de aan te planten bomen of van 0,75 x de hoogte van de aan te planten bomen als deze al ouder zijn.
 - Opsnoeien van de bomen moet niet plaatsvinden voordat de bomen 10 meter hoog zijn.
 - Bomen en struiken met verschillende hoogte en groeisnelheid aan te planten; te zorgen voor een gevarieerde vegetatiestructuur met loofbomen, struiken, verruigd grasland en beschut open water met glooiende oevers, waar zich een goede oeverbegroeiing kan ontwikkelen.
 - Wind beschutte bomenrijen te realiseren door enkele rijen bomen mét een dichte ondergroei van struiken aan te planten of het planten van dubbele rijen in driehoeksverband.

6.4.2 Tijdens en na afronding van de werkzaamheden

6.4.2.1 Vermijden verstoringslicht

- Er kan worden gewerkt met een vleermuisvriendelijke verlichtingskleur, bijvoorbeeld met amber, met een zogenaamde human/bat response ratio groter of gelijk 45.
- Lichtverstoring kan vermeden worden door het nemen van maatregelen om de hoeveelheid licht te beperken tot waar het strikt nodig is, zoals bijvoorbeeld:
 - Het aantal lampen kan worden aangepast.
 - De positie van een lamp ten opzichte van een verblijfplaats, een route of het jachtgebied kan worden aangepast. Dit kan bijvoorbeeld door delen af te schermen met een wand (het voor vleermuizen passeerbare, donkere deel moet wel groot genoeg zijn) of door verlichting op een lagere hoogte aan te brengen.
 - Er kan worden gewerkt met armaturen die het licht goed richten en die een scherpe bundel ("scherpe cut-off") hebben om onnodige verstrooiing tegen te gaan (geen strooilicht naar boven maar verlichting naar beneden gericht), met name ledlampen zijn dan geschikt.
- Vleermuishabitat kan worden afgeschermd met opgaande vegetatie of met schermen.
- Lichtverstoring kan vermeden worden door het nemen van maatregelen om de hoeveelheid licht te beperken tot het moment dat het strikt nodig is.
- Er kan gewerkt worden met dynamische verlichting die reageert op aanwezigheid van mensen of voertuigen (of vleermuizen) om zo het branden van de verlichting en de intensiteit te regelen.
- Tijdens de kwetsbare periode moet er geen verlichting worden toegepast tussen zonsondergang en zonsopkomst. Als dit niet mogelijk is, moet de intensiteit en richting van de verlichting zodanig worden aangepast, dat de vliegroute onverlicht blijft.
- Er kan worden gewerkt met verlichtingsregimes (hoeveelheid brandende lampen, aan/uit, intensiteit) die op bepaalde momenten in de nacht en in het seizoen de vleermuizen ontzien.

6.5 Gewone grootoorvleermuis

6.5.1 Voorafgaan aan de werkzaamheden

6.5.1.1 Tijdelijke voorzieningen

- Per vaste rust- en verblijfplaats die verloren gaat dienen er 4 alternatieve verblijfplaatsen te worden aangeboden. Doordat 1 vaste rust- en verblijfplaats van gewone grootoorvleermuis verdwijnen, dienen er ten minste 4 alternatieve verblijfplaatsen te worden gerealiseerd.
- Alternatieve verblijfplaatsen kunnen gerealiseerd worden door het plaatsen van vleermuiskasten. De plaatsing van deze kasten dient te voldoen aan de voorwaarden van het relevante kennisdocument⁷:
 - Voor gewone grootoorvleermuis: Type vleermuiskast: ANS-5 Vleermuiskast⁸ of vergelijkbaar.
 - Kasten dienen te worden geplaatst binnen 100 á 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaatsen.
 - De locaties van de kasten worden bepaald in overleg met een deskundig ecooloog.
 - De kasten voor gewone grootoorvleermuis worden opgehangen aan bomen op ten minste 3 meter hoogte.
 - De kasten hangen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
 - Er dient te worden voldaan aan de voorgeschreven gewenningstijden per vleermuissoort/verblijftype (zie Tabel 7).

Tabel 7: Gewenningsperioden van de verschillende typen verblijfplaatsen

Soort	Type verblijfplaats	Gewenningsperiode
Gewone grootoorvleermuis	Zomerverblijfplaats	1 maand in de actieve periode (1 april – 15 oktober)

6.5.1.2 Leefgebied gewone grootoorvleermuis

- Voor het leefgebied van gewone grootoorvleermuis is het van belang dat er (gedurende de werkzaamheden) zoveel mogelijk groen (bomen) blijven behouden. De mogelijkheden voor het behouden van het groen, moeten echter verder worden besproken met de opdrachtgever.
- Verder is het van belang dat in de periode van zonsondergang tot zonsopkomst de groenstructuren te allen tijde vrij zijn van kunstlicht.

6.5.2 Tijdens de werkzaamheden

6.5.2.1 Permanente voorzieningen

- Per vaste rust- en verblijfplaats die verloren gaat dienen er 4 alternatieve verblijfplaatsen te worden aangeboden. Doordat er in totaal 1 vaste rust- en verblijfplaats van gewone

⁷ <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-005-Kennisdocument-Gewone-grootoorvleermuis-1.0.pdf>

⁸ <https://www.veldshop.nl/nl/ans-5-vleermuiskast.html>

grootoorvleermuis verdwijnt dienen er ten minste 4 alternatieve verblijfplaatsen te worden gerealiseerd.

- Het realiseren van permanente voorzieningen zowel voor gewone grootoorvleermuis als betreft maatwerk en dient in samenspraak met een ecooloog en de opdrachtgever verder uitgewerkt te worden.
- Voor het realiseren van permanente maatregelen voor gewone grootoorvleermuizen kan o.a. gedacht worden aan: het realiseren van paalkasten en het maken van holtes in bomen.
- De permanente verblijfplaatsen dienen na afronding van de werkzaamheden te allen tijde beschikbaar te zijn, moeten een vrije aanvliegroute hebben en mogen niet verlicht worden.

6.5.2.2 Essentieel leefgebied gewone grootoorvleermuis

Omdat er door de voorgenomen werkzaamheden een onderdeel van het essentiële leefgebied van gewone grootoorvleermuis verdwijnt, is het van belang dat er na afloop van de werkzaamheden nieuw foerageergebied wordt gerealiseerd.

Het nieuwe foerageergebied voor gewone grootoorvleermuis moet voldoen aan de volgende voorwaarden:

- Het nieuwe leefgebied moet hetzelfde oppervlakte hebben als de oppervlakte van de aan te leggen weg.
- Het dient een beschutte plaats te zijn, dit kan gerealiseerd worden door het aanplanten van een combinatie van inheemse en gebiedseigen bomen en struweel.
- Het nieuwe foerageergebied dient gerealiseerd te worden in de directe omgeving van de "nieuwe" verblijfplaatsen.
- Het nieuwe foerageergebied dient vrij te zijn van kunstlicht.
- Er wordt geadviseerd zoveel mogelijk bestaand groen te behouden.

6.5.3 Na afronding van de werkzaamheden

- De functionaliteit van de permanente verblijfplaatsen dient over de lange termijn geborgd te worden. Wanneer de functionaliteit verminderd is dient deze zo spoedig mogelijk hersteld te worden:
 - Wanneer de toegankelijkheid van de verblijfplaatsen verminderd is moeten hinderende objecten worden verwijderd.
 - Wanneer er verstoring plaatsvindt moeten deze bronnen worden verwijderd.
 - Herstel van verblijfplaatsen moet gebeuren op aanwijzing van een deskundig ecooloog.
- De tijdelijke kasten mogen na afronding van de werkzaamheden worden verwijderd onder de volgende voorwaarden:
 - De kasten dienen (vrijwillig) verlaten te zijn.
 - Kast worden buiten de kritische perioden van voortplanting (15 mei – 15 juli) en overwintering (15 oktober – 1 april) van vleermuizen verwijderd.
 - De permanente verblijfplaatsen moeten functioneel zijn.
 - Tijdelijke voorzieningen worden verwijderd onder begeleiding of op aanwijzing van de ecologisch deskundige.

6.6 Boomarter

Als gevolg van de werkzaamheden wordt essentieel functioneel leefgebied (migratieroute) van boomarter verstoord en/of beschadigd. Mitigerende maatregelen zijn noodzakelijk om de functionaliteit van het gebied te blijven behouden.

De mitigerende maatregelen dienen in samenspraak met de opdrachtgever verder uitgewerkt te worden en concreet te worden beschreven in een ecologisch werkprotocol. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde onder de betrokken bekend te zijn en aanwezig te zijn.

6.6.1 Te nemen maatregelen

- De te kappen oppervlakte bos (aan te leggen weg en parkeerplaats, dient gecompenseerd te worden. Hiervoor moet de dezelfde oppervlakte bos te worden gerealiseerd.
- Te kappen bomen/struiken worden op rillen in de mitigatiezone in het midden gelegd (buiten het plangebied).
- Net als voor vleermuizen wordt op voorhand vervangend terrein aangeplant met inheemse struiken.
- Verplant indien mogelijk (inheemse) struiken uit bestaande structuur naar mitigatiezone.
- Realisatie van de mitigatiezone zodat de zone minimaal 2 groeiseizoenen overlap heeft gehad met de huidige groenstructuur die wordt gekapt.
- Door de aan te leggen weg wordt het noordelijk plangebied in 2 delen gesplitst om voor boomarter een veilige oversteek mogelijk te maken, moeten er boombruggen geplaatst worden. De boombrug bestaat uit een touw wat aan 2 boomkruinen over de aan te leggen weg gespannen wordt.

6.7 Eekhoorn

Als gevolg van de werkzaamheden worden mogelijke vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel functioneel leefgebied (foerageergebied en migratieroutes) van eekhoorn verstoord en/of beschadigd. Mitigerende maatregelen zijn noodzakelijk om de functionaliteit van het gebied te blijven behouden.

De mitigerende maatregelen dienen in samenspraak met de opdrachtgever verder uitgewerkt te worden en concreet te worden beschreven in een ecologisch werkprotocol. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde onder de betrokken bekend te zijn en aanwezig te zijn.

6.7.1 Te nemen maatregelen

- De kapwerkzaamheden van bomen waarin zich nesten van eekhoorn bevinden, worden uitgevoerd buiten de kwetsbare periode van 1 september tot en met 31 december en van 1 mei tot en met 30 juni.
- Maximaal 3 dagen voorafgaand aan de kap worden de bomen gecontroleerd op aanwezigheid van eekhoornnesten.
- De betreffende bomen waar eekhoornnesten in aanwezig zijn worden gemarkeerd.

- Bij aanwezigheid van bewoonde nesten wordt de kap van de betreffende bomen en de bomen binnen een straal van 5 meter uitgesteld, totdat de dieren uit zichzelf zijn vertrokken.
- Voor het mogelijke verlies van een eekhoornnest wordt voorgesteld om binnen 400 meter van het werkgebied in totaal twee eekhoornkasten aan te brengen in levensvatbare bomen. Plaats de kast op minimaal 4 meter hoogte in een boom op een rustige plaats. De eekhoornkast niet met de voorzijde naar het zuid/westen plaatsen in verband met regeninslag en wind.
- Door aanplant van nieuwe bomen in groepsvorm en het behouden van oude bomen in de omgeving van het plangebied kan ervoor zorgen dat het gebied geschikt blijft als leefgebied voor eekhoorn.
- Door de aan te leggen weg wordt het noordelijk plangebied in 2 delen gesplitst om voor eekhoorn een veilige oversteek mogelijk te maken, moeten er boombruggen geplaatst worden. De boombrug bestaat uit een touw wat aan 2 boomkruinen over de aan te leggen weg gespannen wordt.

6.8 Specifieke zorgplicht

6.8.1 Voorafgaand aan de werkzaamheden

- Richt ruim van tevoren nieuw leefgebied in, zie bij vleermuizen en boomarter.

6.8.2 Tijdens de werkzaamheden

- De zorgplicht dient altijd in acht genomen te worden. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (en dus niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving.
- Concreet betekent dit dat door handelingen of nalaten geen nadelige gevolgen voor flora of fauna mogen worden veroorzaakt. Verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten (voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevraagd) en alle maatregelen te nemen die negatieve gevolgen voorkomen, beperken of ongedaan maken.
- In de praktijk zal dus wanneer men in het werkterrein een egel, wezel en andere soorten aantreft, deze buiten het werkterrein geplaatst moeten worden of de kans moeten krijgen om op eigen kracht het werkterrein te verlaten.
- Indien een vossenhol wordt aangetroffen tijdens de werkzaamheden, dient men de volgende maatregelen in acht te nemen:
 - De minst kwetsbare periode van vos en het hol is in oktober tot en met december. Dit is de beste periode voor uitvoering werkzaamheden rond een hol.
 - Het is van belang een vossenhol in het veld tijdens de werkzaamheden goed te markeren. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van hekken, omdat vlaggen of linten over het hoofd kunnen worden gezien of weg kunnen waaien.
 - Voor zonsondergang, maar niet later dan 19.00 uur, de menselijke activiteiten af te ronden zodat het leefgebied rond het hol weer toegankelijk is, afval is opgeruimd en gebruikte machines en voertuigen uit het gebied zijn verwijderd.
 - Geen (extra) werkverlichting plaatsen.

- Omgang met locaties waar concentraties van (schuilende) dieren te verwachten zijn (puin- en takkenhopen e.d.). Indien hopen met puin of takkenhopen verwijderd moeten worden, dient dit buiten het broedseizoen te gebeuren en buiten de periode van overwintering van amfibieën. De beste periode is augustus tot en met oktober. Verwijder de hopen van boven naar beneden, zodat dieren de meeste kans maken om weg te komen. Maak geen nieuwe hopen van puin of takken.
- Bij verwijderen bomen en beplanting geen takkenhopen creëren. Dit vormen geschikte plekken voor broedvogels en overwinterende amfibieën. Versnipper takken ter plekke of voer materiaal af.
- Aanwijzen en inrichten vluchtroutes voor wild (vos, wezel en egel e.d.) en werkrichting. Zorg dat de vluchtroutes naar het zuiden en oosten worden ingericht, zodat dieren zonder gevaren kunnen weglopen.
- Werk tijdens het bouwrijp maken van het plangebied in één richting of in fases zodat dieren kunnen vluchten. Zorg hier wel voor dat ze in de richting kunnen vluchten naar een ander geschikt leefgebied.

Bij onverwachte situaties: direct ecologisch deskundige inschakelen, werk ter plekke van onverwachte situatie opschorten tot advies door ecologisch deskundige is gegeven.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

In opdracht van Provincie Zuid-Holland heeft Ecoresult B.V. een nader onderzoek naar roofvogels (havik, buizerd, sperwer en boomvalk), ransuil, vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis) en steenmarter uitgevoerd in het plangebied: Verlengde Rietpolderweg, parkeerplaats Egelskop, Vlietland, Voorburg. De aanleiding van dit onderzoek is de voorgenomen herinrichting binnen het plangebied. De activiteiten kunnen schadelijke effecten hebben op roofvogels, ransuil, vleermuizen en steenmarter. De Omgevingswet kan hierdoor worden overtreden. Ook zijn er maatregelen noodzakelijk in het kader van de specifieke zorgplicht voor soorten.

In voorliggend hoofdstuk zijn de aangetroffen natuurwaarden en vervolgstappen uitgesplitst in onderstaande tabel. Voor een nadere uitwerking wordt verwezen naar Hoofdstuk 4 (Resultaten onderzoek), Hoofdstuk 5 (Effectenbeoordeling) en Hoofdstuk 6 (Maatregelen).

Overige aanbevelingen met betrekking tot vrijgestelde soorten en vogels, zoals benoemd in de quickscan⁹ blijven van kracht.

Tabel 8: Onderzochte en/of aangetroffen beschermde soorten en vervolgstappen.

Soort	Functie plangebied	Binnen/Buiten plangebied	Aantal	Negatief effect	Vergunning nodig	(Mitigerende) maatregelen	(Mitigerende) maatregelen (aantal)
Sperwer	Vaste rust- en verblijfplaats	Binnen	1	Ja	Ja	Ja	n.t.b.
		Buiten	-	-	-	-	-
Zwarte kraai	Essentieel leefgebied	Binnen	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
		Buiten	-	-	-	-	-
Gewone dwergvleermuis	Paarverblijfplaats	Binnen	1	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
		Buiten	1	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Essentiele vliegroute	Binnen	1 (20 individuen)	Ja	Ja	Ja	
	Essentieel foerageergebied	Binnen	Hele werkgebied	Ja	Ja	Ja	
Baardvleermuis	Essentieel foerageergebied	Binnen	Noordelijk deel	Ja	Ja	Ja	
Gewone grootoorvleermuis	Zomerverblijfplaats	Binnen	1	Ja	Ja	Ja	4
	Essentieel foerageergebied	Binnen	Noordelijk deel	Ja	Ja	Ja	
Boommarter	Essentieel leefgebied	Binnen	Hele werkgebied	Ja	Ja	Ja	
Eekhoorn	Vaste rust- en verblijfplaats	Binnen	1	Ja	Ja	Ja	2
	Essentieel leefgebied	Binnen	Hele werkgebied	Ja	Ja	Ja	
Specifieke zorgplicht soorten				Ja	Nee	Ja	n.v.t.

⁹ Lans, 2023

8 Geraadpleegde bronnen

8.1 Literatuur

- **5.1.2e** 2023. Quicksan. In het kader van de Wet natuurbescherming en Omgevingsverordening Zuid-Holland. Plangebied: Verlengde Rietpolderweg, Vlietland, Voorburg. Kenmerk: ER20230804v01. Ecoresult B.V., Hendrik-Ido-Ambacht

Kennisdocumenten soorten

- Anoniem, 2023. Kennisdocument Huismus. BIJ12
- Anoniem, 2023. Kennisdocument Gierzwaluw. BIJ12
- Anoniem, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. BIJ12
- Anoniem, 2017. Kennisdocument Ruige dwergvleermuis. BIJ12
- Anoniem, 2017. Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis. BIJ12

Vleermuisprotocol 2021

- Anoniem, 2021. Vleermuisprotocol 2021. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging

8.2 Internet

- <https://bagviewer.kadaster.nl/>
- <https://www.pdok.nl/>
- <https://www.omgevingsweb.nl/nieuws/foerageergebied-en-vliegroutes-beschermd-of-niet/>

Faunavoorzieningen:

- <https://batsbirds.nl/>
- <https://faunusnature.com/>
- <https://unitura.nl/>
- <https://www.veldshop.nl/nl/>
- <https://www.vivarapro.nl/>

Bijlage 1 Voorwaarden omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit

Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit (of een vrijstelling) kan uitsluitend worden verleend, als voldaan is aan elk van de volgende drie cumulatieve voorwaarden:

1. Geen andere bevredigende oplossing:
 - De vraag of er een bevredigende andere oplossing is, bestaat uit drie delen:
 - Wat is het probleem of de specifieke situatie waarom de handeling plaatsvindt?
 - Zijn er andere oplossingen voor dit probleem?
 - Indien er andere oplossingen zijn, welke gevolgen heeft dit dan voor de verbodsbepalingen?
2. Sprake van een in de wet genoemd belang
 - Voor soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn kan omgevingsvergunning of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:
 - In het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats:
 - Ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom:
 - In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten:
 - Voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
 - Om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de omgevingsvergunning of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de omgevingsvergunning of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben:
 - Voor soorten beschermd onder de Vogelrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn kan een omgevingsvergunning of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:
 - In het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid.
 - In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.
 - Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij en wateren.
 - Ter bescherming van flora en fauna.
 - Voor onderzoek en onderwijskundige doelen.

- Voor het uitzetten en herinvoeren van soorten en voor de met deze doelen samenhangende teelt.
 - Om kleine hoeveelheden van bepaalde vogels onder bepaalde omstandigheden te vangen, te houden of te gebruiken.
- 3. Geen verslechtering/afbreuk aan de staat van instandhouding van de soort.
 - Het ecologische toetsingscriterium verschilt per beschermingsregime, voor soorten van de Vogelrichtlijn is dit: "De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soort"
 - Om te beoordelen of aan deze criteria wordt voldaan, moeten de volgende vragen worden beantwoord:
 - Wat is de staat van instandhouding (van de populatie) van de soort (in zijn natuurlijk verspreidingsgebied)?
 - Wat is het effect van het verlenen van de omgevingsvergunning op de betrokken populatie(s)?
 - Om te beoordelen of aan deze voorwaarden wordt voldaan zal een toetsing van de belangen en de alternatieven plaatsvinden en een ecologische toetsing. De richtlijn voor het behandelen van een aanvraag bedraagt 8 weken met de mogelijkheid om dit eenmalig te verlengen met maximaal 6 weken. In de praktijk wordt hier (sterk) van afgeweken.

To: 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e @stab.nl 5.1.2e @stab.nl]
Cc: 5.1.2e | 5.1.2e @gmail.com]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 1/20/2025 5:16:40 PM
Subject: RE: nestkastjes schoonmaken 2025
Received: Mon 1/20/2025 5:16:44 PM

5.1.2e en 5.1.2e

Wat fijn dat jullie weer mee willen doen□□□*

5.1.2e

5.1.2e is weer jullie begeleider.

In overleg met hem gaan we wat data voorstellen doen. Is dat okay?

Hartelijke groet van 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: maandag 20 januari 2025 09:02
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @kpnplanet.nl>; 5.1.2e @stab.nl
CC: 5.1.2e <5.1.2e @kpnplanet.nl>
Onderwerp: RE: nestkastjes schoonmaken 2025

5.1.2e,
Toevallig hadden 5.1.2e en ik afgelopen vrijdag lunch en vroegen ons een beetje af hoe het hiermee stond of dat je gezien 5.1.2e het een jaartje oversloeg? Maar steken graag weer onze handen uit de mouwen!
Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @kpnplanet.nl>
Verzonden: zaterdag 18 januari 2025 16:47
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e @stab.nl
CC: 5.1.2e <5.1.2e @kpnplanet.nl>
Onderwerp: nestkastjes schoonmaken 2025

5.1.2e en 5.1.2e

Hoe gaat het met jullie? Hier alles prima.

Als Vereniging zijn we nog steeds **heel** druk met o.a. de bestrijding van de bouwplannen van 222 luxe villa's in Vlietland-Noord.

Hierover zijn zeer recent allerlei artikelen verschenen in het AD, het Leidsch Dagblad, Omroep West, Vlietnieuws etc.

<https://www.vriendenvanvlietland.nl/11-januari-2025-ontwikkelaar-start-weer-grondwerken-vrienden-vragen-om-handhaving/>

We zijn ook nog intensief betrokken bij

1. het project “geluidwerende voorziening” tussen de A4 en Vlietland. Dat project nadert de uitvoeringsfase na veel intensieve voorbereidingssessies.
2. het Uitvoeringsplan Ontwikkelingsperspectief Vlietland en de concept rapportage Natuurontwikkeling & Waterkwaliteit Meeslouwerplas.

Nb. Voorlichtingsavond in Voorschoten op dinsdagavond

28 januari.

Zie voor alle activiteiten onze site www.vriendenvanvlietland.nl

Maar, waar deze mail eigenlijk over gaat: **we gaan onze nestkastjes weer schoonmaken.**

De planning is ergens in januari/ februari 2025.

Ik hoop dat jullie weer meedoen☐*

En hoor dan ook graag van jullie.

Hartelijke groet van

5.1.2e

To: 5.1.2e [5.1.2e]@pzh.nl]
From: Burgerinitiatief Vlietland
Sent: Tue 1/21/2025 2:24:09 PM
Subject: Re: demonstratie provinciehuis tegen bouw vakantiehuisjes Vlietland
Received: Tue 1/21/2025 2:24:24 PM

Hi 5.1.2e

Deze demonstratie wordt op initiatief van de Partij voor de Dieren georganiseerd. Ik heb je mail naar hen door gezet. Hopelijk antwoorden ze snel. In elk geval fijn dat de demonstranten hartelijk ontvangen kunnen worden. :-)

Groet,
5.1.2e

Op 21 jan 2025 om 15:01 heeft 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl> het volgende geschreven:

Goedemiddag,

We hebben uit de media / facebook begrepen dat er morgen een demonstratie is gepland bij het provinciehuis. Klopt het dat deze om 13.30 start en is er een idee hoeveel mensen worden verwacht? Dit zodat we hier rekening mee kunnen houden qua koffie, thee, koeken en eventueel een zaal?

Met vriendelijke groet,
5.1.2e

Bericht van PvdA Voorschoten

Demonstratie op woensdag 22 januari 2025, om 13.30 bij het Provinciehuis in Den Haag. Om op te komen voor een open en groen Vlietland!

De acties voor een mooi Vlietland volgen elkaar in rap tempo op! Op woensdag 22 januari worden in Provinciale Staten, commissie Landelijk Gebied om 14.00, mondelinge vragen gesteld over de aantasting van de natuur in ons Vlietland.

Om de bespreking kracht bij te zetten wordt voorafgaand aan de commissievergadering een demonstratie gehouden op het binnenplein voor het provinciehuis. Partij voor de Dieren en GroenLinks- PvdA willen dat de werkzaamheden worden gestaakt en er wordt gehandhaafd, zolang er niet binnen de wettelijke regels wordt gewerkt.

Daarom is iedereen uitgenodigd om samen op te komen voor de natuur in Vlietland. Sluit je aan op woensdag 22 januari 13.30 uur op het binnenplein voor het provinciehuis te Den Haag, Zuid-Hollandplein 1. Hoe meer mensen hoe sterker het signaal!

5.1.2e
Projecten & programma's

Visserij / Duin- en bollenstreek
<image001.png>

M 5.1.2e
E 5.1.2e @pzh.nl

<image002.png>
5.1.2e
447314image003.gif>

www.zuid-holland.nl/contact

To: 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @pzh.nl; 'Burgerinitiatief Vlietland' [redacted] 5.1.2e [redacted] @gmail.com];
5.1.2e [redacted] @bomenbondrijnland.nl; 5.1.2e [redacted] @bomenbondrijnland.nl; 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @planet.nl]
Cc: 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @pzh.nl; 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted]
From: 5.1.2e [redacted]
Sent: Tue 1/21/2025 5:35:26 PM
Subject: RE: demonstratie provinciehuis tegen bouw vakantiehuisjes Vlietland
Received: Tue 1/21/2025 5:35:30 PM

5.1.2e [redacted]

Geen idee dus hoeveel mensen er komen. We hopen veel maar zeker weten doen we dat niet.

Maar wel erg leuk dat de Provincie ons zo gastvrij ontvangt.

Tot morgen.

Grote groet van 5.1.2e [redacted].

Van: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@pzh.nl>

Verzonden: dinsdag 21 januari 2025 15:01

Aan: Burgerinitiatief Vlietland <5.1.2e [redacted]@gmail.com>; 5.1.2e [redacted] @bomenbondrijnland.nl; 5.1.2e [redacted]

<5.1.2e [redacted]@planet.nl>; 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@kpnplanet.nl>

CC: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@pzh.nl>; 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted]

Onderwerp: demonstratie provinciehuis tegen bouw vakantiehuisjes Vlietland

Goedemiddag,

We hebben uit de media / facebook begrepen dat er morgen een demonstratie is gepland bij het provinciehuis. Klopt het dat deze om 13.30 start en is er een idee hoeveel mensen worden verwacht?

Dit zodat we hier rekening mee kunnen houden qua koffie, thee, koeken en eventueel een zaal?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e [redacted]

Bericht van PvdA Voorschoten

Demonstratie op woensdag 22 januari 2025, om 13.30 bij het Provinciehuis in Den Haag. Om op te komen voor een open en groen Vlietland!

De acties voor een mooi Vlietland volgen elkaar in rap tempo op! Op woensdag 22 januari worden in Provinciale Staten, commissie Landelijk Gebied om 14.00, mondelinge vragen gesteld over de aantasting van de natuur in ons Vlietland.

Om de bespreking kracht bij te zetten wordt voorafgaand aan de commissievergadering een demonstratie gehouden op het binnenplein voor het provinciehuis. Partij voor de Dieren en GroenLinks- PvdA willen dat de werkzaamheden worden gestaakt en er wordt gehandhaafd, zolang er niet binnen de wettelijke regels wordt gewerkt.

Daarom is iedereen uitgenodigd om samen op te komen voor de natuur in Vlietland. Sluit je aan op woensdag 22 januari 13.30 uur op het binnenplein voor het provinciehuis te Den Haag, Zuid-Hollandplein 1.

Hoe meer mensen hoe sterker het signaal!

5.1.2e [redacted]

Projecten & programma's

Visserij / Duin- en bollenstreek

M [REDACTED]
E [REDACTED]@pzh.nl

 [REDACTED]

 nl.linkedin.com/in/[REDACTED]

www.zuid-holland.nl/contact

To: 5.1.2e [5.1.2e @staatsbosbeheer.nl]; Vereniging Vrienden van Vlietland[5.1.2e @gmail.com]; 5.1.2e [5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @kpnplanet.nl]
Cc: 5.1.2e [5.1.2e @hotmail.com]
From: 5.1.2e
Sent: Wed 2/26/2025 5:11:15 PM
Subject: RE: kappen van bomen in Vlietland
Received: Wed 2/26/2025 5:11:20 PM

5.1.2e

Dank voor deze informatie.

Bezoekers van Vlietland houden gelukkig alles scherp in de gaten.
Vandaar onze vraag.

We zullen de melders geruststellen.

Hartelijke groet van 5.1.2e 5.1.2e

Verzonden vanaf mijn Galaxy

----- Oorspronkelijk bericht -----
Van: " 5.1.2e 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl">
Datum: 26-02-2025 15:25 (GMT+01:00)
Aan: Vereniging Vrienden van Vlietland <vvvlietland@gmail.com>
Cc: " 5.1.2e 5.1.2e @hotmail.com)" < 5.1.2e @hotmail.com>, 5.1.2e < 5.1.2e @kpnplanet.nl>, 5.1.2e @pzh.nl, 5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: kappen van bomen in Vlietland

Beste 5.1.2e en 5.1.2e c.s.

Naar ik begreep waren er vragen over de stapel hout die langs de Rietpolderweg lag/ligt. Op dit moment zijn we bezig met de boomveiligheidscontrole in heel Vlietland. Daarbij is geconstateerd dat er zo'n honderd bomen moeten worden gesnoeid en zo'n dertig bomen gekapt omdat er geen houden aan is. Het hout en de takken worden in rillen verwerkt zodat het bijdraagt aan de soortenrijkdom.

Ik hoop jullie hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten jullie vragen of opmerkingen hebben dan hoor ik dat graag.

5.1.2e

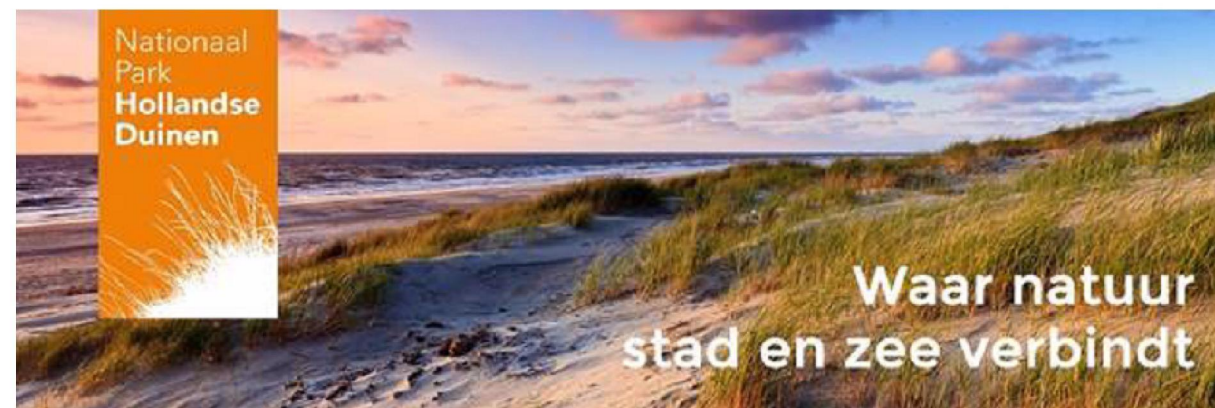
Staatsbosbeheer
team Stad en Duin | provinciale eenheid Zuid-Holland

E 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl
4473162e | M 5.1.2e

(spreekt u alstublieft de voicemail in dan bel ik u terug)

Smallepad 5 | 3811 MG |
Amersfoort
postbus 2 | 3800 AA |
Amersfoort

Lees hier onze [Disclaimer](#)

To: 5.1.2e | 5.1.2e | 5.1.2e | @hotmail.com | 5.1.2e | 5.1.2e | 5.1.2e | @gmail.com]; 5.1.2e | 5.1.2e | @gmail.com];
5.1.2e | 5.1.2e | @outlook.com]; 5.1.2e | 5.1.2e | @planet.nl]
Cc: 5.1.2e | 5.1.2e | @hotmail.com]; 5.1.2e | 5.1.2e | @pzh.nl]; 5.1.2e | 5.1.2e | @kpnplanet.nl]; 5.1.2e | 5.1.2e | @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Wed 2/26/2025 5:20:35 PM
Subject: FW: kappen van bomen in Vlietland
Received: Wed 2/26/2025 5:20:38 PM

Ha medestrijders

5.1.2e stuurde ons een foto van een stapel hout langs de Rietpolderweg.

We hebben PZH gevraagd of zij op de hoogte waren van wat daar plaatsvond.

Van SBB ontvingen we de volgende informatie waarvoor we ze bedankt hebben.

Srijdersgroet van 5.1.2e 5.1.2e

Nb. Goed dat PZH en SBB weer eens merken dat er altijd ogen in Vlietland rondlopen□□□*

Info van SBB

Op dit moment zijn we bezig met de boomveiligheidscontrole in heel Vlietland. Daarbij is geconstateerd dat er zo'n honderd bomen moeten worden gesnoeid en zo'n dertig bomen gekapt omdat er geen houden aan is. Het hout en de takken worden in rillen verwerkt zodat het bijdraagt aan de soortenrijkdom.

Cc: 5.1.2e | 5.1.2e [redacted]@pzh.nl]; 5.1.2e [redacted]@staatsbosbeheer.nl| 5.1.2e [redacted]@staatsbosbeheer.nl]
To: 5.1.2e | 5.1.2e [redacted]@pzh.nl]
From: Burgerinitiatief Vlietland
Sent: Wed 7/2/2025 1:57:01 PM
Subject: Re: Bee en bee hotels
Received: Wed 7/2/2025 1:57:19 PM

Dank voor de snelle reactie! En de komst van de bever is zeker leuk nieuws! Ben benieuwd wat voor bouwplannen hij heeft.
;-)

Op 2 jul 2025 om 15:48 heeft 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted]@pzh.nl> het volgende geschreven:

5.1.2e [redacted],
Ik weet niet wat er is gebeurd, ik neem 5.1.2e [redacted] teamleider recreatie en de boswachter Vlietland mee in de cc. Als het in opdracht van PZH is weggehaald zullen zij het weten!

Verder gelukkig ook leuk nieuws dit weekend over de Bever!
Groet 5.1.2e [redacted]

Van: Burgerinitiatief Vlietland <burgerinitiatiefvlietland@gmail.com>
Verzonden: woensdag 2 juli 2025 15:37
Aan: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@pzh.nl>
Onderwerp: Fwd: Bee en bee hotels

Hi 5.1.2e [redacted]

Weet jij toevallig of dit in opdracht van de provincie is gebeurd? Dat is wat 5.1.2e [redacted] aangeeft. Of is het gewoon vandalisme?

Groet,
5.1.2e [redacted] Burgerinitiatief Vlietland

Begin doorgestuurd bericht:

Van: 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted]@hotmail.com>
Datum: 1 juli 2025 om 14:23:29 CEST
Aan: Vereniging Vrienden van Vlietland <vvvlietland@gmail.com>
Kopie: burgerinitiatiefvlietland@gmail.com
Onderwerp: RE: Bee en bee hotels

Ik denk het wel.
Het was duidelijk uiteen gerukt/geslagen. Veel onderdelen zag ik ook niet meer liggen.
Dit misschien meegenomen?
Ook verderop waar, dacht ik, 1 hotelletje stond, was er niet meer.

Verzonden vanaf mijn Galaxy

Van: Vereniging Vrienden van Vlietland <vvvlietland@gmail.com>

Datum: 01-07-2025 14:19 (GMT+01:00)

Aan: 5.1.2e 5.1.2e @hotmail.com>

Cc: Burgerinitiatiefvlietland@gmail.com

Onderwerp: Re: Bee en bee hotels

Hallo 5.1.2e,

Dat is inderdaad een vervelend bericht. Begrijp ik dat jij denkt dat het vandalisme is?

Gr,

5.1.2e

Op ma 30 jun 2025 om 19:12 schreef 5.1.2e 5.1.2e @hotmail.com>:

Goedenavond.

Geen leuke mededeling. Maar vanochtend waren alle insecten/bijen hotels verdwenen.

Deel van enkele opstellingen lagen uit elkaar.

Gisterochtend waren deze nog aanwezig.

Heel triest.

Recreatie en natuureducatie gaat dus duidelijk niet samen.

Mvg 5.1.2e

Verzonden vanaf mijn Galaxy

To: 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 7/15/2025 10:14:00 AM
Subject: Verzoek overleg aanleg parkeerplaats en omleiding Rietpolderweg Vlietland
Received: Tue 7/15/2025 10:15:13 AM
[Bijlage 11 - Besluit op verzoek om handhaving - 11 februari 2025.pdf](#)

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @ozhz.nl. [Ontdek waarom dit belangrijk is](#)

Beste 5.1.2e,

Namens GS PZH hebben wij een handhavingsverzoek van de vereniging Vrienden van Vlietland in behandeling inzake de realisatie van recreatiewoningen (en ontwikkeling van het gebied) te Vlietland, nabij Voorschoten. Verzoeker stelt zowel bepalingen aangaande stikstof aan de kaak, als flora- en faunabepalingen. OZHZ heeft het mandaat inzake T&H op deze bepalingen.

Met betrekking tot stikstof hebben wij geconstateerd dat initiatiefnemer het beoogde project ter beoordeling voorgelegd heeft aan ODH en middels een bestuurlijk rechtsoordeel is geconcludeerd dat het beoogde project niet kwalificeert als Natura 2000-activiteit. Wij hebben de provincie in ons onderzoek meermaals gevraagd naar een stand van zaken met betrekking tot de omlegging (en beoogde aanleg van een grondwal). Hier is geen reactie opgekomen.

Verzoekers hebben bezwaar gemaakt tegen ons besluit (zie bijlage) en stellen dat niet het gehele project beoordeeld is. De omlegging van de Rietpolderweg zou namelijk een onlosmakelijke voorwaarde zijn voor het gehele project en PZH zou zich contractueel reeds verbonden hebben met initiatiefnemer tot deze omlegging. M.a.w. de omlegging zou onlosmakelijk onderdeel uitmaken van het project en is ten onrechte niet in de stikstofbeoordeling betrokken. Dit wordt evenzo gesteld t.a.v. een [aanvraag voor de aanleg](#) van een parkeerplaats door GS (en er wordt gesproken over een grondwal).

Verzoeker stelt met jou – als ambtelijk voorbereider van het project – contact gehad te hebben en daarbij zou aangegeven zijn dat half september een vergunningaanvraag ingediend zal worden voor de omlegging. De contractueel vastgelegde omlegging zou afgesproken zijn ten behoeve van het vakantiehuizenpark in Vlietland om zo ruimte te maken voor het huizenpark en andere noodzakelijke infrastructurele aanpassingen. Verder stelt men:

Aangezien de noodzakelijke vergunningen en bestemmingsplanwijziging voor de bouwplannen met veel problemen en maatschappelijke weerstand gepaard gaan en uitvoeren van de contracten heel veel gemeenschapsgeld vergt, heeft GS besloten pas met deze contractuele verplichtingen te starten, als vaststaat dat het huizenpark daadwerkelijk gebouwd kan gaan worden. Zij zullen de uitvoering tot die tijd beperken tot zogenaamde 'no-regret maatregelen': ingrepen die -ook zonder huizenpark- meerwaarde opleveren voor de huidige gebruikers van Vlietland. Wel bereiden zij alles ambtelijk zo voor, dat er snel kan worden begonnen indien alle hobbels voor de huizenbouw genomen zijn.

De kennisgeving van de vergunningaanvraag die op 1 juli gepubliceerd werd, betreft zo'n 'no-regret maatregel: de aanleg van een extra parkeerterrein langs de Rietpolderweg. Op drukke dagen parkeren dagrecreanten namelijk veelvuldig in de berm ter plaatse. Dat wil PZH op deze manier aanpakken.

Het grootste deel van het project (omlegging van de weg zelf en het verwijderen van fiets- en wandelpaden) moet dus wachten tot vaststaat dat het huizenpark gerealiseerd gaat worden.

Op hoofdlijnen is het ontwerp klaar van de wegomlegging, maar er wordt nog verder aan de voorbereiding gewerkt. Zo zijn er nog problemen, bijvoorbeeld kabels en leidingen die omgelegd moeten worden. Dat brengt veel extra kosten met zich mee en de vraag of dat gewenst wordt, ligt nu bij GS. Aerijsberekeningen zijn nog niet mogelijk omdat die afhangen van de precieze werkzaamheden en die zijn nu nog niet helemaal duidelijk. De start van de aanvraag vergunningverlening voor de wegomlegging zelf zal dus nog wat tijd vergen, aldus onze zegsman.

Graag gaan we met jou of collega('s) op korte termijn in overleg over de beoogde omlegging van de Rietpolderweg. Van ons is van belang om te weten wat medegedeeld is aan verzoeker, of de omlegging (en parkeerplaats) een onlosmakelijk onderdeel uitmaakt van het beoogde project Vlietland en – indien dit het geval is – waarom dit niet in de stikstofbeoordeling betrokken is.

Laat s.v.p. even weten welk moment je uitkomt voor een nader overleg en of je dat graag telefonisch, fysiek of per Teams wenst te houden. Mocht je al stukken hebben die van belang zijn, dan ontvangen we die graag. De adviescommissie voor de bezwaren verlangt ene spoedige reactie op aanvullend gestelde vragen.

Alvast hartelijk dank en met vriendelijke groet,

Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag, donderdag, vrijdag

Johan de Wittstraat 140, 3311 KJ, Dordrecht
Postbus 550, 3300 AN Dordrecht
www.ozhz.nl

5.1.2e @ozhz.nl

5.1.2e

5.1.2e

Is deze mail niet voor u bedoeld? Laat dit aan de afzender weten en verwijder de mail. Aan dit bericht kunt u geen rechten ontleen.

A A N G E T E K E N D

Vereniging Vrienden van Vlietland

T.a.v. 5.1.2e

Oostvlietweg 49

2266 GN LEIDSCHENDAM

Uw brief van	9 januari 2025	Verzenddatum	11 februari 2025
Uw kenmerk	Handhavingsverzoek Vlietland		
Reactie op	D-25-2495175, D-25-2496583	Zaaknummer	Z-25-456799
Onderwerp	Verzoek om handhaving Vlietland te Leidschendam- Voorburg Besluitvorming	Ons kenmerk	D-25-2500967
		Behandeld door	5.1.2e

Geacht bestuur,

Op 16 januari 2025 heeft de Vereniging Vrienden van Vlietland (hierna: de vereniging) een verzoek om handhaving ingediend op grond van de natuurbeschermingsartikelen van de Omgevingswet, voorheen de Wet natuurbescherming. Het verzoek ziet op gestarte graafwerkzaamheden in het natuur- en recreatiegebied Vlietland, gelegen in de gemeente Leidschendam-Voorburg (hierna: de projectlocatie).

Dutch Lake Residence C.V. (hierna: DLR) voert deze werkzaamheden uit of laat deze uitvoeren. Wij hebben een onderzoek ingesteld naar aanleiding van het verzoek. Wij hebben geen overtredingen geconstateerd en besluiten het verzoek om handhaving af te wijzen. Wij lichten dit toe in deze brief.

Wie heeft uw verzoek in behandeling genomen

Binnen de provincie Zuid-Holland is het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland voor het grootste deel het bevoegd gezag met betrekking tot de bepalingen uit de Omgevingswet en onderliggende wet- en regelgeving die zien op de natuur. Voor wat betreft het verlenen van toestemmingen op grond van natuurwetgeving in de Omgevingswet, heeft het college deze taak toebedeeld aan de Omgevingsdienst Haaglanden (hierna: ODH). Aangaande het houden van toezicht en handhavend optreden op grond van de natuurwetgeving in de Omgevingswet, zijn deze taken gemandateerd aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (hierna: OZHZ). OZHZ heeft uw verzoek in behandeling genomen.

Vereisten verzoek om handhaving

Verwijzend naar onze brief van 27 maart 2024 met kenmerk D-24-2411735 aangaande een eerder door de vereniging ingediend verzoek om handhaving van 11 maart 2024, concluderen wij dat het handhavingsverzoek voldoet aan de daaraan gestelde wettelijke vereisten.